

ANRCETI

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU REGLEMENTARE
ÎN COMUNICAȚII ELECTRONICE
ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

RAPORT 2012

privind activitatea
ANRCETI în anul

Cuvînt înainte	3
----------------	---

1 OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI 4

2 ANALIZE DE PIAȚĂ ȘI REGLEMENTĂRI PREVENTIVE 4

2.1 Finalizarea primului ciclu de analize a piețelor relevante	4
2.2 Inițierea ciclului doi al analizelor de piață	5
2.3 Impunerea obligațiilor preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piață	6
2.4 Monitorizarea executării obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață	7

3 REGLEMENTAREA COSTURILOR ȘI CONTABILITATE 8

3.1 Implementarea evidenței contabile separate	8
3.2 Aplicarea modelelor LRIC de calculare a costurilor	8

4 REGLEMENTAREA UTILIZĂRII RESURSELOR DE NUMEROTARE 9

4.1 Gestionarea Planului Național de Numerotare	9
4.1.1 Rezultatele implementării formatului de tip „închis” de apelare a numerelor telefonice	9
4.1.2 Implementarea accesului la codurile și numerele naționale scurte din șirul „1”	9
4.1.3 Modificarea Procedurii privind administrarea resurselor de numerotare telefonică	10
4.1.4 Completarea Procedurii de cesionare a licențelor de utilizare a resurselor limitate	10
4.2 Stabilirea criteriilor de selectare a pretendenților la licențele de utilizare a numerelor naționale scurte 116000, 116111 și 116123	11
4.3 Portabilitatea numerelor telefonice	11
4.3.1 Organizarea concursului și desemnarea administratorului bazei centralizate de date	11
4.3.2 Aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea portabilității numerelor	12
4.3.3 Coordonarea condițiilor tehnice și comerciale pentru implementarea portabilității numerelor	12

5 REGLEMENTAREA UTILIZĂRII SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO 13

5.1 Stabilirea numărului de licențe și a condițiilor speciale de licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda 2500-2690 MHz	13
5.2 Acte de reglementare pentru concursul de acordare a licenței de utilizare a unei sub – benzi de frecvențe radio din banda 3600-3800 MHz	13
5.2.1 Anunțarea concursului pentru obținerea licenței de utilizare a unei sub-benzi de frecvențe radio din banda 36000-3800 MHz	15

6 ALTE REGLEMENTĂRI ȘI HOTĂRÂRI 15

6.1. Amendarea Regulamentului cu privire la interconectare	15
--	----

6.2 Revizuirea indicatorilor de calitate a serviciului public de acces la Internet	16
6.3 Modificarea formularelor de rapoarte statistice	16

7 AUTORIZARE GENERALĂ ȘI LICENȚIERE 17

7.1 Autorizare generală. Evoluții și tendințe	17
7.1.1 Autorizarea activităților în zona de frontieră	19
7.2 Licențierea activităților în domeniul tehnologiei informației	20
7.3 Eliberarea licențelor de utilizare a resurselor limitate	20
7.3.1. Licențe de utilizare a resurselor de numerotare	20
7.3.2 Licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio	21
7.4 Eliberarea permiselor tehnice pentru stațiile de radiocomunicații	22

8 MONITORIZARE ȘI CONTROL 22

8.1 Monitorizarea aplicării de către furnizori a actelor normative și de reglementare	22
8.2 Controlul respectării legislației din domeniul comunicațiilor electronice	22
8.4 Contravenții	24

9 EXAMINAREA LITIGIILOR 25

9.1 Litigii între furnizori	25
9.2 Litigii soluționate	26

10 PROTECȚIA DREPTURILOR UTILIZATORILOR FINALI 27

10.1 Măsuri luate în beneficiul utilizatorilor finali	27
10.2 Adresări și petiții	27

11 COMUNICARE 29

11.1 Procesul de consultare și comunicarea cu industria	29
11.2 Comunicarea cu publicul	30
11.3 Comunicarea cu mass-media	31

12 RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI PROIECTE 31

12.1 Parteneriate și proiecte	31
12.1.1 Activități în cadrul Parteneriatului Estic	32
12.1.2 Acorduri bilaterale	32
12.1.3 Proiect de asistență tehnică TAIEX	33
12.2 Organizarea unor foruri regionale și internaționale	33
12.3 Participarea la foruri regionale și internaționale	33

13 RESURSE UMANE 34

13.1 Managementul resurselor umane	34
13.2 Formarea profesională a angajaților ANRCETI	35

14 CONCLUZII. OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2013 36

Stimate prieten,

Pentru echipa Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) a devenit deja o tradiție ca în primul trimestru al fiecărui an nou să vină în fața dvs. și a altor participanți la piața de comunicații electronice cu un raport despre activitățile și reglementările sale în anul precedent, despre obiectivele și prioritățile ei pentru anul în derulare.

Facem acest lucru fiindcă vrem să fim mai transparent și mai deschiși pentru dialog și cooperare atât cu furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice, cât și cu consumatorii acestor servicii. Avem certitudinea că informarea, comunicarea permanentă cu participanții la piața de comunicații electronice este în beneficiul acestora și contribuie la dezvoltarea pieței date.

Prezentul raport cuprinde principalele activități și acte de reglementare emise de ANRCETI în 2012, concluziile asupra bilanțului activității instituției și prioritățile acesteia pentru anul 2013. Raportul descrie multiple acțiuni ale ANRCETI legate de analiza piețelor relevante, reglementarea utilizării resurselor limitate, implementarea portabilității numerelor, de realizarea regimului de autorizare generală și licențiere, soluționarea litigiilor între furnizori și a petițiilor consumatorilor de servicii, desfășurarea acțiunilor de control și de monitorizare a activității furnizorilor de servicii, etc. Aceste acțiuni, precum și analiza îndeplinirii planului de activitate a ANRCETI pentru anul 2012, prezentată în Raport, arată că echipa de specialiști ai instituției noastre și-a onorat principalele sarcini stabilite pentru anul precedent.

Până în anul 2012, ANRCETI a elaborat rapoartele anuale despre activitatea sa, precum și anuarele statistice despre dezvoltarea comunicațiilor electronice în cadrul unui singur document. Pornind de la necesitatea de a optimiza și a efectua mai operativ această lucrare, ANRCETI a decis să elaboreze și să publice raportul său de activitate și anuarul statistic în două documente separate, primul – în februarie, iar cel de-al doilea – în aprilie 2013.

Nutrim speranța că Raportul ANRCETI va fi util pentru toți cei care urmăresc evoluția stadiului de reglementare a pieței de comunicații electronice și situația din acest sector important al economiei naționale a Republicii Moldova.

Sergiu SÎTNIC
Director ANRCETI

ACTIVITĂȚI DE BAZĂ DESFĂȘURATE ÎN 2012

1 OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI

Prioritățile ANRCETI pentru anul 2012 au fost axate pe cinci direcții principale de activitate:

- încurajarea concurenței pe piața comunicațiilor electronice prin promovarea reglementărilor preventive a activității furnizorilor cu putere semnificativă pe piață;
- adoptarea actelor normative pentru implementarea portabilității numerelor, organizarea concursului și desemnarea administratorului bazei centralizate de date;
- emiterea actelor de reglementare privind utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda 2500 – 2690 MHz pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă și eliberarea licențelor de utilizare a acestor resurse;
- aprobarea actelor necesare pentru organizarea concursului de acordare a licenței de utilizare a sub – benzii de frecvențe 3750 – 3800 în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă;
- elaborarea și aplicarea reglementărilor orientate spre protejarea drepturilor și intereselor legitime ale utilizatorilor finali.

Prezentul Raport reflectă modul în care au fost realizate activitățile menționate mai sus și alte sarcini ale ANRCETI stabilite în planul său de activitate pentru anul 2012.

Acest document a fost elaborat în conformitate cu art. 11 alin. 9 al Legii comunicațiilor electronice (în continuare *Legea nr.241/2007*), care stabilește că ANRCETI are obligația să publice anual, până în data de 30 aprilie, raportul privind activitatea sa în vederea implementării strategiei de dezvoltare a comunicațiilor electronice și a reglementărilor sale, precum și anuarul statistic privind dezvoltarea comunicațiilor electronice în anul precedent.

2 ANALIZE DE PIAȚĂ ȘI REGLEMENTĂRI PREVENTIVE

Obiectivul de bază al ANRCETI la capitolul reglementarea economică a pieței de comunicații electronice este remedierea competiției pe această piață și stimularea investițiilor în infrastructură, pentru ca utilizatorii finali să perceapă concurența prin respectarea drepturilor lor și oferirea posibilităților de a beneficia de avantaje aduse de noile tehnologii.

În scopul atingerii acestui obiectiv, în 2012 ANRCETI a efectuat următoarele activități:

- încheierea primului ciclu al analizei piețelor definite de ea în 2009 drept susceptibile reglementării preventive și impunerea obligațiilor speciale preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piață;
- inițierea ciclului doi al analizei piețelor relevante;
- publicarea modelelor LRIC finale și stabilirea tarifelor pentru terminarea apelurilor în rețelele fixe și mobile ale furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe;
- monitorizarea respectării de către furnizorii cu putere semnificativă pe piață a obligațiilor impuse de ANRCETI.

2.1 Finalizarea primului ciclu de analize a piețelor relevante

În perioada de raport, ANRCETI a efectuat analiza ultimei piețe relevante din lista celor 10 piețe definite prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.85 din 28.04.2009* drept susceptibile reglementării preventive. Este vorba de piața serviciilor de acces fizic la infrastructura asociată rețelelor de comunicații electronice (Piața 10). Conform Hotărârii date, această piață cuprinde accesul la categorii distincte de infrastructura fizică: canalizare, stâlpi telefonici, spații de colocare, piloni, site-uri, turnuri și alte facilități de infrastructură asociată rețelelor de comunicații electronice.

În urma analizei efectuate, autorii proiectului au constatat existența a trei piețe distincte de furnizare a accesului la infrastructura asociată rețelilor de comunicații electronice: (i) furnizarea serviciilor de acces la canalizarea telefonică, (ii) furnizarea serviciilor de acces la stâlpi telefonici și (iii) furnizarea serviciilor de acces la turnuri de radiocomunicații.

Analiza detaliată a celor trei piețe a demonstrat că S.A. „Moldtelecom” are putere semnificativă pe piața serviciilor de acces la canalizarea telefonică și pe piața serviciilor de acces la stâlpi telefonici, iar S.A. „Orange Moldova” - pe piața serviciilor de acces la turnuri de radiocomunicații.

Consultarea publică a proiectelor privind identificarea Pieței 10 și desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe această piață (februarie - martie 2012), examinarea comentariilor parvenite de la furnizorii interesați (S.A. „Orange-Moldova”, „Arax-Impex” S.R.L., S.A. „Moldtelecom”) au confirmat justetea concluziilor trase de autorii proiectului în ceea ce privește: (i) existența puterii semnificative a S.A. „Moldtelecom” pe piețele serviciilor de acces la canalizare și stâlpi telefonici, (ii) existența unei puteri semnificative colective pe piața accesului la infrastructura de turnuri de radiocomunicații și (iii) lipsa cadrului legal care ar permite ANRCETI să desemneze furnizorul care deține o cotă de piață sub 35% drept furnizor cu putere semnificativă pe această piață (art.52 al *Legii 241/2007* prevede că un furnizor nu poate fi considerat ca având putere semnificativă pe piața relevantă respectivă în cazul în care deține o cotă de piață mai mică de 35%).

După examinarea acestor constatări, s-a decis de a sista procesul de analiză a Pieței 10, cu excluderea ulterioară a ei din lista piețelor definite anterior de către ANRCETI drept susceptibile reglementării preventive. Totodată, s-a propus, în baza Recomandării 2010/572/UE din 20.09.2010 privind accesul reglementat la rețelele de acces de nouă generație (NGA - Next Generation Access Networks) și a experienței mai multor autorități de reglementare din țările UE, ca reglementarea puterii de piață a S.A. „Moldtelecom” pe piețele accesului la canalizare și la stâlpi telefonici să fie efectuată în cadrul remediilor pentru Piața 4 (accesul la infrastructura de rețea la un punct fix). Pornind de la importanța atribuită accesului la turnurile de radiocomunicații de către toți furnizorii de comunicații electronice, s-a convenit asupra necesității reglementării simetrice a acestui tip de acces prin elaborarea unei noi redacții a Regulamentului cu privire la interconectare.

2.2 Inițierea ciclului doi al analizelor de piață

În 2012, ANRCETI a inițiat, în temeiul dispozițiilor art.53 alin. (1) din *Legea 241/2007*, al doilea ciclu al analizei piețelor relevante. Legea prevede că ANRCETI efectuează analiza piețelor relevante, cel puțin o dată la doi ani, în scopul constatării existenței concurenței efective pe aceste piețe, revizuieste măsurile de reglementare preventivă în vederea menținerii sau retragerii unor obligații impuse anterior furnizorilor desemnați cu putere semnificativă pe piață.

În această perioadă ANRCETI a elaborat și a supus consultărilor publice, în noiembrie – decembrie 2012, proiectele privind identificarea, analiza detaliată și desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe patru piețe relevante:

- piața terminării apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie fixă (*Piața 3*)
- piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix (*Piața 4*)
- piața accesului cu ridicata în bandă largă (*Piața 5*)
- piața terminării apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie mobilă (*Piața 7*).

Identificarea celor patru piețe a fost efectuată de către ANRCETI, în cadrul primului ciclu al analizelor de piață, desfășurat în 2010. Ulterior, ANRCETI a desemnat furnizorii cu putere semnificativă pe piețele menționate și le-a impus obligații speciale preventive.

După doi ani, ANRCETI a demarat ciclul doi al analizei piețelor respective. Proiectele de analiză, consultate public, cuprind concluziile ANRCETI privind susceptibilitatea reglementării preventive a acestor piețe, analiza detaliată a unor criterii care demonstrează existența puterii semnificative a unor furnizori pe fiecare piață în parte, precum și propuneri privind obligațiile speciale preventive ce vor fi ulterior impuse acestor furnizori.

Proiectele analizei celor patru piețe și ale Hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRCETI privind identificarea piețelor menționate și desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe urmează să fie aprobate în primul trimestru al anului 2013.

2.3 Impunerea obligațiilor preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piață

În anul de referință, ANRCETI a impus obligații speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu desemnarea, în 2011, a acestui furnizor ca având putere semnificativă pe piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie (*Piața 1*) și a revăzut obligațiile speciale preventive impuse anterior furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie fixă (*Piața 3*) și în rețelele individuale de telefonie mobilă (*Piața 7*).

În ceea ce privește obligațiile impuse S.A. „Moldtelecom”, notăm că acestea au fost stabilite prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 12 din 25.05.2012* în scopul prevenirii utilizării de către acest furnizor a puterii sale semnificative de piață în detrimentul concurenței și al utilizatorilor finali.

Conform Hotărârii ANRCETI, principala obligație impusă S.A. „Moldtelecom” este cea **de orientare la costuri a tarifelor** pentru serviciile de acces a utilizatorilor finali la posturi fixe și serviciile de apeluri telefonice. Această obligație are scopul de a preveni utilizarea poziției semnificative de piață a S.A. „Moldtelecom” în detrimentul utilizatorilor finali prin manifestarea comportamentului clasic de monopolist (așa-numitul concept de „textbook monopoly behaviour”) în ceea ce privește practicarea tarifelor excesive, adică a tarifelor peste nivelul celor practicate pe o piață cu o concurență efectivă.

Pentru prevenirea riscului de aplicare a tarifelor excesive ca urmare a exercitării unei puteri semnificative pe piață, ANRCETI a impus S.A. „Moldtelecom” obligația de control al tarifelor cu amănuntul, inclusiv la serviciile de apeluri telefonice. Prin controlul tarifelor, ANRCETI a impus, de asemenea, S.A. „Moldtelecom” obligația de a nu practica tarife sub cost.

Obligația de nediscriminare și obligația de transparență vizează neadmiterea discriminării prin preț și publicarea informației cu privire la serviciile furnizate. Aceste obligații au scopul de a nu admite discriminarea în ceea ce privește tarifele oferite și condițiile de furnizare a serviciilor tuturor solicitanților care fac parte din aceeași categorie de utilizatori, utilizarea anumitor clauze contractuale pentru a majora costurile utilizatorilor finali de migrare către alți furnizori sau clauze ce ar împiedica utilizatorii finali să utilizeze serviciile de apeluri a altor furnizori prin procedura de selectare a operatorului.

S.A. „Moldtelecom” i-a fost impusă și **obligația de neadmitere a grupării abuzive a serviciilor**, ceea ce presupune necondiționarea furnizării unui serviciu de acces și a serviciilor de apeluri de acceptarea de către utilizatorii finali a unor servicii suplimentare, fără legătură cu serviciul solicitat, inclusiv de achiziționarea unor pachete de servicii, din care fac parte serviciile de acces și serviciile de apeluri.

Obligația de ținere a evidenței contabile separate are menirea de a asigura, în primul rând, ca obligația de nediscriminare impusă S.A. „Moldtelecom” pe mai multe piețe să fie respectată eficient, inclusiv în raport cu transferurile interne ale acestui furnizor. În al doilea rând, se va asigura controlul asupra eventualei practici de subvenționare încrucișată a activităților S.A. „Moldtelecom” (mai ales între activitățile de rețea și cele cu amănuntul) și de promovare a unei politici tarifare de ruinare a concurenților pe piețele cu amănuntul. În al treilea rând, evidența contabilă separată va servi drept instrument pentru calcularea tarifelor la serviciile de telefonie fixă în baza costurilor deplin alocate (FDC).

În perioada de raport, ANRCETI a procedat la modificarea și completarea obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie fixă (*Piața 3*) și în rețelele individuale de telefonie mobilă (*Piața 7*) prin *Hotărârile Consiliului de Administrație nr. 60-67, 69-75 din 23.12.2010* și, respectiv, *Hotărârile nr. 77-79 din 23.12.2010*. În cazul *Pieței 3* s-au operat modificări și completări de două ori, iar în cazul *Pieței 7* – odată.

Primul set de modificări și completări a obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe *Piața 3* a fost aprobat prin *Hotărârile Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 17-31 din 21.06.2012*. Acestea stabilesc tarifele maxime pentru terminarea apelurilor la numere independente de locație și la numere naționale scurte, cu aplicare din 01.07.2012.

Astfel, pentru serviciul de terminare la numere independente de locație și la numere naționale scurte a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețele fixe și non - geografice independente de locație, precum și pentru terminarea la numere independente de locație a apelurilor inițiate la numere non - geografice pentru rețele mobile, tariful maxim constituie 0,0772 lei/minut (fără TVA), iar tariful maxim pentru serviciul de terminare la numere naționale scurte a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețele mobile alcătuiește 0,0139 USD/minut (fără TVA).

Prin aceleași hotărâri, ANRCETI a reconfirmat că va continua procesul de orientare a tarifelor pentru terminarea apelurilor la costurile LRIC (Long-Run Incremental Cost - costuri incrementale pe termen lung) și de nediscriminare prin preț a apelurilor în funcție de origine.

Al doilea set de modificări și completări la hotărârile menționate mai sus a fost aprobat prin *Hotărârile Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.43-60 din 16.10.2012*. Ele obligă furnizorii cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor în rețelele individuale de telefonie mobilă (S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom”) și în rețelele individuale de telefonie fixă (15 furnizori) să continue reducerea graduală (în patru etape a câte 6 luni fiecare) a tarifelor pentru terminarea apelurilor, astfel încât către 1 iulie 2014 aceste tarife să corespundă costurilor LRIC.

Potrivit Hotărârilor ANRCETI, la 1 ianuarie 2013, tariful maxim pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile ale S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell” a scăzut, față de nivelul de la finele anului 2012, cu 14,4%, iar în rețeaua mobilă a S.A. „Moldtelecom” – cu 33,2% și a atins același nivel de 3,08 cenți USD/min. De la 1 iulie 2014 cuantumul acestui tarif va fi de 1,53 cenți USD/min.

La aceeași dată (01.01.2013) tariful maxim pentru terminarea apelurilor din rețelele mobile în rețelele fixe la nivel local a scăzut, față de situația de la finele anului 2012, cu 15,1% și constituie 1,18 cenți USD/min., iar ale celor la nivel național cu 14,6% și alcătuiește 1,4 cenți USD/min. În aceeași proporție au scăzut și tarifele pentru terminarea apelurilor la numere naționale scurte și numere independente de locație. Totodată, tariful maxim pentru terminarea la nivel local a apelurilor între rețelele fixe a crescut cu circa 13% și constituie 0,58 cenți USD/min, iar tariful pentru terminarea apelurilor între rețelele fixe la nivel național a scăzut cu circa 43,7% și însumează 0,66 cenți USD/min.

De menționat că ANRCETI a demarat procesul de reducere graduală a tarifelor pentru interconectare în vederea terminării apelurilor în rețelele de telefonie mobilă și fixă cu începere de la 1 ianuarie 2011. La finele celor două faze de reduceri (opt etape a câte 6 luni fiecare) tariful pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile va scădea, față de situația din 2010, cu 78%, iar reducerile la tarifele pentru terminarea apelurilor din rețelele mobile în cele fixe vor fi cuprinse între 79% și 81%.

Prin impunerea obligațiilor de diminuare a tarifelor pentru terminarea apelurilor ANRCETI urmărește scopul de a înlătura barierele concurențiale existente între furnizorii de rețele și servicii de telefonie.

Specialiștii ANRCETI califică tarifele pentru terminarea apelurilor ce depășesc nivelul costurilor LRIC drept bariere în calea extinderii cotelor de piață ale furnizorilor mici și ale celor noi intrați pe piață și, totodată, drept protective pentru furnizorii tradiționali și cei cu cote semnificative de piață.

2.4 Monitorizarea executării obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață

În anul 2012, ANRCETI a monitorizat modul în care furnizorii cu putere semnificativă de piață respectă obligațiile speciale preventive impuse acestora anterior prin Hotărârile respective ale Consiliului de Administrație.

De menționat că în cursul anului furnizorii alternativi nu au semnalat cazuri de comportament abuziv și de încălcări grave comise de furnizorii cu putere semnificativă în procesul de încheiere a acordurilor de interconectare conform noilor oferte de referință pentru interconectare și acces, publicate de aceștia în conformitate cu hotărârile Consiliului de Administrație al ANRCETI.

Totodată, în cazurile în care au fost depistate nereguli legate de îndeplinirea obligației de asigurare a transparenței și a publicării ofertelor de referință pentru interconectare și acces, de corectitudinea întocmirii Acordurilor încheiate între furnizorii de comunicații electronice conform ofertelor publicate, ANRCETI a sesizat furnizorii cu putere semnificativă de piață asupra situației date și le-a cerut să se conformeze obligațiilor impuse. În alte cazuri, ANRCETI s-a văzut nevoită să ia măsurile prevăzute de lege pentru a impune furnizorilor cu putere semnificativă de piață să se conformeze tuturor cerințelor stipulate în Hotărârile respective ale Consiliului de Administrație.

Astfel, prin *Hotărârea nr.11 din 15.05.2012* ANRCETI a obligat S.A. „Moldtelecom” să modifice și să completeze Oferta sa de referință pentru interconectare (ORI), inclusiv Acordul-tip pentru interconectare, să le prezinte ANRCETI și să le publice pe pagina sa de Internet. Necesitatea adoptării acestei decizii a fost cauzată de nerespectarea de către furnizorul dat a prevederilor referitoare la interconectare ce se conțin în *Hotărârile Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 60 și nr. 79 din 23.12.2010* privind impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor voce în rețeaua sa individuală de telefonie fixă și în cea de telefonie mobilă și în *Hotărârile nr. 27 și nr. 28 din 01.11.2011* privind obligațiile acestui furnizor pe piețele inițierii apelurilor la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie și tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie.

Printre obligațiile impuse SA „Moldtelecom” desemnat de ANRCETI drept furnizor cu putere semnificativă pe piețele menționate se numără: fundamentarea pe costuri a tarifelor de interconectare, asigurarea transparenței, nediscriminarea celorlalți furnizori de pe piață, ținerea evidenței contabile separate.

Prin noua sa Hotărâre ANRCETI a obligat SA „Moldtelecom” să aducă ORI și Acordul - tip pentru interconectare în corespundere cu obligațiile impuse acestuia anterior. Conform acestei hotărâri, S.A. „Moldtelecom” are obligația să publice în ORI condițiile în vederea interconectării și furnizării serviciilor de inițiere a apelurilor în rețeaua sa fixă, precum și condițiile de furnizare a serviciilor de tranzit prin rețeaua sa. Modificările Acordului - tip pentru interconectare prevăd o serie de clauze noi, inclusiv termenele de plată a facturilor pentru traficul național și traficul internațional de intrare emise de părți.

3 REGLEMENTAREA COSTURILOR ȘI CONTABILITATE

În anul de referință, ANRCETI a supus monitorizării și modul în care furnizorii cu putere semnificativă și-au îndeplinit obligațiile speciale preventive privind orientarea tarifelor cu ridicata la costurile lor economice și implementarea evidenței contabile separate în cadrul activității interne de gestiune.

Pentru a asigura îndeplinirea acestor obligații ANRCETI a elaborat și a publicat, la 8 februarie 2012, pe pagina sa de Internet modelele Bottom-Up LRIC de calculare a costurilor pentru terminarea apelurilor în rețelele fixe și mobile, iar mai înainte a aprobat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 09 din 22.04.2011* Instrucțiunile privind implementarea de către S.A. „Moldtelecom” a evidenței contabile separate în cadrul contabilității interne de gestiune.

3.1 Implementarea evidenței contabile separate

Conform Instrucțiunilor susmenționate, S. A. „Moldtelecom” are obligația să raporteze și să publice anual rapoartele financiare separate și alte documente referitoare la calcularea costurilor curente și alocarea costurilor, veniturilor, activelor și capitalului, costul capitalului, retratarea situațiilor financiare etc.

Impunerea acestei obligații urmărește scopul de a crea condiții suplimentare de stimulare a competiției pe piețele de comunicații electronice prin asigurarea transparenței activităților acestui furnizor pe piețele date, a condițiilor nediscriminatorii de fur-

nizare a serviciilor de acces și interconectare pentru concurenți și eliminarea practicilor de subvenționare încrucișată a serviciilor cu amănuntul din contul serviciilor cu ridicata.

Instrucțiunile stabilesc modul de realizare a evidenței contabile separate de către S.A. „Moldtelecom”, de furnizare a informațiilor referitoare la evidența separată și procedura de audit a acesteia. Actul în cauză stabilește, de asemenea, documentele care urmează a fi raportate, formatul rapoartelor financiare separate și gradul de detaliere a lor, principiile metodologice pentru alocarea costurilor, veniturilor, activelor și capitalului pe activități și servicii, precum și termenele de prezentare a acestor documente. Anexele la Instrucțiuni cuprind formatul în care urmează să fie prezentate informațiile din rapoartele financiare separate, algoritmul de alocare a costurilor, veniturilor, activelor și capitalului, situația privind transferurile interne, etc.

Conform Instrucțiunilor, SA „Moldtelecom” urmează să prezinte anual următoarele documente: (1) Raportul financiar care va include rapoartele financiare separate (pe servicii și unități de afaceri), rapoartele financiare suplimentare și raportul de audit; (2) Metodologia evidenței contabile separate și (3) Raportul privind Metodologia de alocare detaliată a costurilor, veniturilor, activelor și capitalului. Prima raportare deplină (pentru anul 2011 comparativ cu situația din 2010) urma să fie efectuată de SA „Moldtelecom” către 31 mai 2012.

S.A. „Moldtelecom” a efectuat această lucrare la 15 iunie 2012, publicând pe pagina sa de Internet situațiile financiare cerute, Metodologia evidenței contabile separate și Raportul auditorului privind evaluarea situațiilor financiare. Urmare a publicării rapoartelor financiare separate, ANRCETI a examinat documentele date și a remis S.A. „Moldtelecom” avizul său asupra conținutului acestora.

3.2 Aplicarea modelelor LRIC de calculare a costurilor

Modelele LRIC (Long - Run Incremental Cost- costuri incrementale pe termen lung) de calculare a costurilor pentru terminarea apelurilor în rețelele fixe și mobile au fost elaborate și publicate de ANRCETI pe pagina sa de Internet la 08.02.2012. Aceste modele vin să completeze de drept obligațiile speciale preventive furnizorilor serviciilor de telefonie fixă și mobilă privind orientarea tarifelor pentru serviciul de terminare a apelurilor în rețeaua proprie de telefonie (fixă și/sau mobilă) la costurile LRIC, obligații impuse de ANRCETI prin *Hotărârile Consiliului de Administrație nr.60 -75 din 23.12.2010*.

Conform acestor modele de calcul, costul LRIC pur al serviciilor de terminare a apelurilor în rețeaua mobilă a unui furnizor ipotetic eficient este de 1,12 eurocenți/min., în rețeaua fixă: la nivel local – 0,42 eurocenți/min., la nivel național – 0,48 eurocenți/min.

În baza acestor calcule, Consiliul de Administrație al ANRCETI prin *Hotărârile sale nr.17-31 din 21.06.2012 și nr. 43-60 din 16.10.2012* a modificat și completat *Hotărârile nr. 60-67, 69-75 și 77-79 din 23.12.2010* cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie mobilă și fixă.

Noile hotărâri ale ANRCETI obligă furnizorii cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor în rețelele individuale de telefonie mobilă (S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom”) și în rețelele individuale de telefonie fixă (15 furnizori) să continue reducerea graduală (în patru etape a câte 6 luni fiecare) a tarifelor pentru terminarea apelurilor, astfel încât către 1 iulie 2014 aceste tarife să corespundă costurilor LRIC.

Prima fază a programului de reducere a tarifelor s-a desfășurat în perioada 1 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2012 (în patru etape a câte 6 luni fiecare), iar a doua fază a început la 1 ianuarie 2013 și se va încheia la 1 iulie 2014 (în altele patru etape a câte 6 luni fiecare).

4 REGLEMENTAREA UTILIZĂRII RESURSELOR DE NUMEROTARE

În anul de referință, ANRCETI a continuat lucrările de îmbunătățire a cadrului normativ privind acordarea drepturilor specifice pentru utilizarea numerelor și codurilor din Planul Național de Numerotare (PNN), de punere în aplicare a prevederilor PNN, în particular a celor ce vizează trecerea la formatul „închis” de apelare a numerelor geografice, implementarea accesului la codurile și numerele naționale scurte din șirul de numere „1” fără utilizarea prefixului „0”, la numerele naționale scurte de forma 116(xxx) pentru serviciile cu caracter social armonizate la nivel european, precum și a actelor de reglementare necesare pentru implementarea portabilității numerelor.

4.1 Gestionarea Planului Național de Numerotare

4.1.1 Rezultatele implementării formatului de tip „închis” de apelare a numerelor telefonice

Formatul de tip „închis” de apelare a numerelor telefonice din șirul de numere „2” a fost implementat, la 31 martie 2012, în conformitate cu prevederile

PNN, modificat prin Ordinul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (MTIC) nr.93 din 25.11.2011. În scopul sincronizării acțiunilor întreprinse de furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie în vederea implementării noului format de apelare a numerelor ANRCETI a aprobat un Plan de acțiuni pentru executarea acestei lucrări.

Conform planului de acțiuni, furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie fixă au efectuat, până la 1 martie 2012, modificări tehnice la centralele telefonice, după care, în perioada 1 - 15 martie, au testat centralele, iar la 31 martie, ora 24.00, au lansat noul format de apelare a numerelor.

La propunerea ANRCETI, în intervalul 1 aprilie – 30 iunie 2012, a fost stabilită o perioadă de tranziție, în care abonaților li s-a oferit posibilitatea de a utiliza temporar atât formatul nou, de tip „închis”, de apelare a numerelor telefonice, cât și formatul vechi, de tip „deschis”, de apelare a acestor numere.

În cele trei luni de tranziție, furnizorii de rețele și servicii de telefonie fixă au informat abonații săi prin intermediul „robotului telefonic” despre schimbarea ce s-a produs și despre faptul că, începând cu 1 iulie 2012, aceștia vor putea utiliza numai formatul de tip „închis” de apelare a numerelor telefonice.

Trecerea la formatul „închis” de apelare a numerelor a fost cauzată de deficitul de resurse de numerotare libere care sunt atribuite furnizorilor alternativi de telefonie fixă din șirul de numere „2” și de necesitatea deschiderii pentru atribuire a numerelor din șirul de numere „3” destinate furnizării serviciilor de telefonie fixă. Implementarea formatului „închis” de apelare a numerelor de telefonie fixă a uniformizat modul de formare a numerelor telefonice în R. Moldova și a creat premise necesare pentru utilizarea mai eficientă a resurselor de numerotare din PNN.

4.1.2 Implementarea accesului la codurile și numerele naționale scurte din șirul „1”

Conform prevederilor PNN și *Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.14 din 23.06.2011*, la 1 februarie 2012 a fost deschis accesul din toate zonele geografice ale R. Moldova prin rețelele publice de telefonie fixă și mobilă, fără utilizarea prefixului „0”, la codurile și numerele naționale scurte din șirul de numere „1”, cu excepția codurilor „1600-1639”.

La aceeași dată, numerele locale scurte de forma „14xx” (informații despre transportul auto, servicii taxi, transportul feroviar, aerian, serviciile medicale

etc.) au fost înlocuite cu numere naționale scurte cu aceeași destinație de forma „14xxx”. Acest format asigură accesul apelanților din toate zonele geografice prin intermediul rețelilor publice de telefonie fixă și mobilă la noile numere naționale scurte fără a forma prefixul „0” și codul zonei geografice respective.

Conform hotărârii ANRCETI, numerele naționale scurte „117” (suport clientelă), „119” (înlăturarea deranjamentelor în rețea) și „18xx” (numere tehnologice pentru rețele proprii) au fost retrase din uz și rezervate pentru utilizare ulterioară. Pentru serviciile furnizate anterior prin numerele „117” și „119” furnizorii pot utiliza numere noi din blocul de numere „118x(x)” (servicii de informații), iar numerele „18xx” pot fi înlocuite cu numere locale din blocurile de numere destinate telefoniei fixe.

Implementarea accesului la șirul de numere „1” fără utilizarea prefixului „0” a fost cauzată de necesitatea conformării R. Moldova la Recomandările ECC (Comitetul de Comunicații Electronice) al CEPT (Conferința Europeană pentru Poștă și Telecomunicații) privind rezervarea numerelor scurte din șirul 1” în scopul utilizării lor pentru serviciile armonizate la nivel european și de imposibilitatea utilizării la nivel național a numerelor naționale scurte, cum ar fi: numărul pentru apeluri de urgență 112, numerele cu caracter social 116(xxx), numerele naționale scurte 118xx etc.

4.1.3 Modificarea Procedurii privind administrarea resurselor de numerotare telefonică

ANRCETI a operat modificări la Procedura privind administrarea resurselor de numerotare în scopul aducerii acesteia în concordanță cu noile prevederi ale PNN aprobate prin Ordinul MTIC nr. 93 din 25.11.2011 și cu prevederile Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.14 din 23.06.2011 cu privire la implementarea accesului la codurile și numerele naționale scurte din șirul de numere „1” fără utilizarea prefixului „0”.

Conform Ordinului MTIC, în PNN au fost deschise spre atribuire numerele geografice din șirul de numere „3” (blocurile de numere „31000000 – 37999999” și „39000000 – 39999999”) care vor fi utilizate pentru rețelele și serviciile publice de comunicații electronice furnizate la puncte fixe și a fost alocat, pentru rutarea apelurilor în procesul de portare a numerelor telefonice, blocul de numere „17xx”.

Modificările aprobate de ANRCETI vizează punctele 6 și 9 ale Procedurii și Anexa 1 a acestui document. Prin aceste modificări a fost schimbată cantitatea de numere pe care ANRCETI o atribuie, la cerere, titula-

rilor licențelor de utilizare a resurselor de numerotare și au fost stabilite, pentru furnizorii care solicită blocuri suplimentare de numere, plafoane minime de utilizare a numerelor atribuite anterior. Astfel, în cazul numerelor geografice din șirurile „2”, „3” și „5”, numerelor non-geografice „6” și „7”, plafonul minim de utilizare a resurselor de numerotare atribuite anterior pentru furnizarea aceluiași tip de servicii este de 70%, în cazul numerelor independente de locație din șirul „3” – de 60%, iar în cazul numerelor non-geografice din șirurile „8” și „9” – de 50%.

4.1.4 Completarea Procedurii de cesionare a licențelor de utilizare a resurselor limitate

Această lucrare a fost efectuată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.35 din 26.07.2012 cu privire la completarea Procedurii de cesionare a licențelor de utilizare a resurselor limitate în scopul furnizării rețelilor și serviciilor publice de comunicații electronice. Scopul acestei completări constă în detalierea unor prevederi ale Procedurii menționate privind blocurile și tranșele de numere deținute de titularii licențelor de utilizare a resurselor de numerotare care pot fi cesionate.

Potrivit Hotărârii ANRCETI, numerele geografice și numerele independente de locație atribuite pentru rețele și servicii publice de comunicații electronice furnizate la puncte fixe pot fi cesionate în blocuri complete de o mie sau zece mii de numere ori în una sau mai multe tranșe a câte o sută și o mie de numere din aceleași blocuri de numere. Numerele non-geografice atribuite pentru rețele și servicii publice de comunicații electronice furnizate la puncte mobile și pentru rețele mobile virtuale vor fi cesionate în blocuri complete de 100 mii de numere ori în una sau mai multe tranșe de 10 mii de numere din același bloc de numere.

În cazul codurilor și numerelor naționale scurte din șirul de numere „1”, cu excepția numerelor de forma „11x” și numerelor pentru rutarea apelurilor „17xx”, acestea vor fi cesionate câte un număr. Aceeași regulă este valabilă și pentru blocurie de numere „814xxxxx” și „821xxxxx”. Celelalte numere din șirurile „8” și „9” pot fi cesionate în blocuri complete de o sută și, respectiv, o mie de numere ori în una sau mai multe tranșe a câte zece și, respectiv, a câte o sută de numere din același bloc.

Totodată, Hotărârea susmenționată stabilește că avizul privind nedistorsionarea concurenței, eliberat de către autoritatea de protecție a concurenței, va fi prezentat la ANRCETI numai în cazul cesionării licențelor de utilizare a frecvențelor/canalelor radio.

4.2 Stabilirea criteriilor de selectare a pre-tendenților la licențele de utilizare a numerelor naționale scurte 116000, 116111 și 116123

După intrarea în vigoare (1 februarie 2012) a *Hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRCETI din 12.07.2011* referitoare la accesul și utilizarea numerelor naționale scurte de forma 116(xxx) pentru prestarea serviciilor cu caracter social armonizate la nivel european (privind reglementarea accesului la aceste numere, Procedura privind atribuirea numerelor date și Condițiile speciale de licență privind utilizarea acestor numere) ANRCETI a stabilit grila de punctaj pentru evaluarea criteriilor de selectare a furnizorilor de rețele și servicii publice de comunicații electronice, care vor obține licențe de utilizare a numerelor naționale scurte: 116000, 116111 și 116123.

Grila de punctaj a fost aprobată prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI din 27.03.2012*. Ea conține cinci criterii de evaluare a pre-tendenților la licențele de utilizare a numerelor naționale scurte 116000, 116111 și 116123, precum urmează:

- 1) natura serviciului furnizat de solicitant;
- 2) gradul potențial de accesibilitate a serviciului armonizat cu caracter social;
- 3) experiența solicitanților în implementarea numerelor naționale scurte;
- 4) capacitatea prestatorului de servicii cu caracter social de a asigura implementarea serviciului pentru care este atribuit numărul și de a asigura respectarea condițiilor specifice de utilizare a numărului;
- 5) termenul de activare a numărului.

Numerele naționale scurte menționate mai sus au o identitate paneuropeană și se utilizează pentru prestarea următoarelor servicii: 116000 - linii telefonice de urgență pentru copii dispăruți, 116111 - linii de asistență telefonică pentru copii, 116123 - linii de asistență telefonică care oferă sprijin emoțional.

La 27.04.2012, ANRCETI a anunțat deschiderea spre atribuire a numerelor menționate, stabilind și termenul de depunere a cererilor de acordare a licențelor de utilizare a numerelor date: 1 mai – 1 iunie 2012. Spre regret, la ANRCETI nu a parvenit nici o cerere în acest sens.

4.3 Portabilitatea numerelor telefonice

În perioada de raport, ANRCETI a realizat o serie de acțiuni prevăzute de Programul de implementare a portabilității numerelor în Republica Moldova pentru anii 2011-2013, program aprobat prin Ordinul MTIC nr.52 din 30.06.2011. Printre acestea consemnăm următoarele:

- elaborarea și aprobarea documentelor necesare pentru organizarea concursului de selectare a administratorului bazei centralizate de date, desfășurarea concursului și desemnarea acestui administrator,
- adoptarea Planului de acțiuni pentru implementarea portabilității numerelor
- coordonarea condițiilor tehnice și comerciale pentru implementarea portabilității numerelor

4.3.1 Organizarea concursului și desemnarea administratorului bazei centralizate de date

Până la desfășurarea acestui concurs, ANRCETI a elaborat și adoptat Procedura de organizare și desfășurare a concursului (în continuare Procedura) și Caietul de sarcini pentru acest concurs (în continuare Caiet de sarcini), documente aprobate prin *Hotărârile Consiliului de Administrație nr.13 și, respectiv, nr.15 din 05.06.2012*.

Prin Procedura dată au fost stabilite principiile, termenele și condițiile de organizare și desfășurare a concursului pentru selectarea entității care va organiza, opera, administra și întreține baza de date centralizată (BCD) pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor, va coordona și monitoriza în mod centralizat procesul de portare a numerelor.

Prin Caietul de sarcini au fost stabilite acțiunile și termenele orientative de asigurare a implementării portabilității numerelor, cerințele față de cererea de participare la concurs și de ofertă, criteriile de eligibilitate și modul de estimare a datelor de calificare a candidaților, criteriile de evaluare a ofertelor, inclusiv cerințele tehnice minimale față de conceptul tehnic al bazei de date centralizate și față de centrul tehnic unde va fi amplasată BCD, orientări pentru algoritmul administrării procesului de portare a numerelor, precum și metodele de evaluare a ofertelor și grila de punctaj pentru evaluarea ofertelor transmise de către participanții la concurs, proiectul acordului de oferire a serviciilor de administrare a procesului de portare a numerelor, etc.

Ulterior, în iunie 2012, ANRCETI a anunțat, inclusiv în medii de informare în masă de circulație internațională, concursul de selectare a administratorului BCD pentru implementarea portabilității numerelor. Acesta a fost un concurs deschis, cu aplicarea procedurii de selectare comparativă, și s-a desfășurat în perioada 6 – 20 august 2012. În intervalul 15 iunie – 30 iulie 2012, la ANRCETI au parvenit trei cereri de participare la concurs însoțite de ofertele corespunzătoare.

Aceste documente au fost examinate de comisia de concurs creată din specialiști din cadrul ANRCETI, MTIC, reprezentanți ai furnizorilor de telefonie mobi-

lă și fixă și un expert internațional în domeniul portabilității numerelor. Comisia a verificat îndeplinirea condițiilor de eligibilitate a candidaților, a efectuat preselecția acestora, după care a evaluat ofertele propuse în conformitate cu criteriile de evaluare și grila de punctaj stabilite în Caietul de sarcini. Membrii comisiei au calificat oferta propusă de compania „MEDIAFON” UAB din Lituania drept cea mai bună din cele prezentate la concurs și i-au acordat cel mai mare număr de puncte.

Conform Procedurii de organizare și desfășurare a concursului, Consiliul de Administrație al ANRCETI a emis, în baza deciziei Comisiei de concurs, hotărârea sa prin care a desemnat compania „MEDIAFON” UAB câștigător al concursului. Ulterior, „MEDIAFON” UAB a creat, conform procedurii legale, întreprinderea cu capital străin (ÎCS) „NP Base” SRL, care a fost desemnată prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 38/1 din 12.09.2012* în calitate de administrator al BCD. Conform Acordului de organizare, operare, administrare și întreținere a BDC încheiat cu ANRCETI, ÎCS „NP Base” SRL are obligația să asigure realizarea portabilității numerelor în R. Moldova.

4.3.2 Aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea portabilității numerelor

Prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr.41 din 11.10.2012*, ANRCETI a aprobat Planul de acțiuni pentru implementarea portabilității numerelor telefonice. Acesta stabilește acțiunile și măsurile pe care furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie mobilă și fixă și Administratorul BDC le vor întreprinde în anul 2013 pentru implementarea portabilității numerelor.

Potrivit Planului, acești furnizori și Administratorul BDC urmează să asigure lansarea serviciului de portabilitate a numerelor telefonice în rețelele mobile la 1 mai 2013 și în rețelele fixe – la 31 iulie 2013. Până atunci Administratorul BDC va elabora și coordona cu furnizorii proiectul condițiilor tehnice și comerciale de implementare a portabilității numerelor. Ulterior, furnizorii de telefonie mobilă și fixă vor semna contractele respective cu Administratorul BDC și vor opera modificările necesare în rețelele sale în scopul lansării serviciului de portabilitate a numerelor telefonice.

Același plan stabilește că Administratorul BDC va finaliza, până la 25.04.2013, lucrările de organizare și testare a bazei de date pentru lansarea serviciului de portabilitate a numerelor în rețelele de telefonie mobilă, iar până la 25.07.2013 – a lucrărilor de ajustare și testare a BDC pentru lansarea acestui serviciu în rețelele de telefonie fixă.

Prin aceeași hotărâre a fost instituit Grupul de lucru pentru monitorizarea și controlul realizării acțiunilor pentru implementarea portabilității numerelor care întrunește specialiști din cadrul ANRCETI, reprezentanți ai furnizorilor și Administratorului BDC. Grupul de lucru și ANRCETI vor monitoriza și întocmi rapoarte trimestriale privind progresul în îndeplinirea Programului de implementare a portabilității numerelor care ulterior vor fi publicate pe pagina web a ANRCETI. La finele anului 2013 grupul de lucru și ANRCETI vor evalua rezultatele implementării portabilității numerelor în rețelele mobile și fixe și vor întocmi raportul respectiv.

4.3.3 Coordonarea condițiilor tehnice și comerciale pentru implementarea portabilității numerelor

Conform Planului de acțiuni pentru implementarea portabilității numerelor, Administratorul BDC și furnizorii de telefonie mobilă și fixă au elaborat, în octombrie – decembrie 2012, proiectul condițiilor tehnice și comerciale de implementare a portabilității numerelor, care urmează să fie aprobate de către Consiliul de Administrație al ANRCETI. Documentul a fost elaborat în conformitate cu cerințele Regulamentului privind portabilitatea numerelor, aprobat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 34 din 01.12.2011*.

Proiectul conține specificațiile tehnice pentru implementarea portabilității numerelor, pentru rutarea apelurilor către numerele portate, formularul-tip al cererii de portare a numărului și procedura de transmitere, procesare, validare și revocare a acestuia, descrierea detaliată a procedurii de administrare a procesului de portare, obligațiile specifice ale furnizorilor în vederea asigurării implementării și realizării portabilității numerelor, modalitățile și procedura de decontare a costurilor între furnizori, către administratorul BDC, parametrii de calitate a serviciului de portabilitate a numerelor. Documentul include, de asemenea, regulamentul de organizare, operare, administrare și întreținere a BDC, modalitățile de informare a utilizatorilor finali privind originarea apelurilor către numerele portate etc.

După aprobarea condițiilor tehnice și comerciale de implementare a portabilității numerelor de către ANRCETI, furnizorii de telefonie mobilă și fixă urmează să încheie contractele respective cu Administratorul BDC. Conform Regulamentului privind portabilitatea numerelor, ANRCETI coordonează și monitorizează procesul de elaborare a documentului menționat, iar în cazul apariției unor probleme acestea urmează să fie discutate în cadrul ANRCETI.

Pe parcursul anului 2013 ANRCETI va monitoriza în permanență realizarea acțiunilor de implementare a portabilității numerelor pentru ca, în caz de necesitate, să poată opera modificările de rigoare în actele normative elaborate în acest sens.

5 REGLEMENTAREA UTILIZĂRII SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO

În anul 2012, activitățile ANRCETI la capitolul reglementarea utilizării spectrului de frecvențe radio au fost axate, în principal, pe stabilirea principiilor, condițiilor și procedurilor de acordare a drepturilor de utilizare a resurselor de spectru radio, pentru a asigura implementarea și dezvoltarea sistemelor BWA (Broadband Wireless Access - acces radio în bandă largă). Aceste lucrări au fost executate în scopul realizării obiectivelor stabilite în Programul de dezvoltare a accesului la Internet în bandă largă pe anii 2010 – 2013, aprobat de Guvern prin Hotărârea sa nr. 1077 din 17.11.2010, și a Hotărârii Guvernului nr. 365 din 06.06.2012 cu privire la dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă.

5.1 Stabilirea numărului de licențe și a condițiilor speciale de licență pentru utilizarea canalelor/ frecvențelor radio din banda 2500-2690 MHz

Pentru a asigura utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe în scopul dezvoltării durabile a comunicațiilor electronice în bandă largă, ANRCETI a stabilit numărul de licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio din benzile 2500-2690 MHz și 3600–3800 MHz și a aprobat Condițiile speciale de licență pentru utilizarea resurselor de spectru radio din banda de frecvențe de 2500-2690 MHz.

Prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr.36 din 26.07.2012* ANRCETI a decis că va elibera trei licențe pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda 2500-2690 MHz, sub-benzile: 2500-2520/2620-2640 MHz; 2520-2540/2640-2660 MHz și 2540-2560/2660-2680 MHz cu lărgimea de 40 MHz (în regim FDD - frequency-division duplex, 2x20 MHz) și o licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda 3600–3800 MHz, sub-banda: 3750-3800 MHz cu lărgimea de 50 MHz. Decizia dată a fost luată în temeiul *Legii 241/2007* și în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 365 din 6.06.2012. Conform acestei hotărâri, primele trei licențe se eliberează, în baza cererilor depuse, celor trei furnizori de rețele și servicii de telefonie mobilă (S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom”) după achitarea taxei de 10 mil. de euro, stabilită de Guvern prin hotărârea susmenționată. În cazul în care, până la finele

anului 2012, una sau mai multe licențe nu vor fi solicitate, ANRCETI va scoate aceste licențe la concurs.

Ulterior, prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr.39 din 20.09.2012* ANRCETI a aprobat Condițiile speciale de licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda de frecvențe de 2500-2690 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre cu acces radio în bandă largă. Aceste servicii au fost denumite convențional servicii de generația a patra (4G), iar licența respectivă – licența 4G. Condițiile de licență sunt parte integrantă a licenței 4G și conțin cerințe care urmează a fi respectate de către titularul acestei licențe. Ele stabilesc drepturile titularului de licență, obligațiile acestuia privind respectarea condițiilor tehnice de utilizare a frecvențelor asignate, furnizarea rețelei și a serviciilor 4G, asigurarea calității acestor servicii, acoperirea teritoriului cu rețeaua și serviciile 4G, precum și metodele de verificare a respectării cerințelor privind acoperirea teritoriului.

Potrivit condițiilor de licență, titularul acesteia are obligația să asigure furnizarea setului minim de servicii 4G (transmisiuni de date, inclusiv acces la Internet mobil) și să lanseze aceste servicii nu mai târziu de un an din data eliberării licenței. Titularul licenței care, la data eliberării acesteia, furnizează rețele publice de comunicații electronice mobile celulare, bazate pe standardele tehnologiilor GSM, CDMA2000 și/sau IMT-2000/UMTS (WCDMA), este obligat să asigure, prin intermediul rețelei proprii 4G, până la data de 31 decembrie 2015, acoperirea cu servicii 4G a unor zone locuite de cel puțin 25% din populația Republicii Moldova. Alți titulari de licență vor avea obligația să asigure o asemenea acoperire în termen de patru ani din data primirii licenței 4G.

În noiembrie 2012, ANRCETI a eliberat companiilor S.A. „Moldcell” și S.A. „Orange Moldova”, la cererea acestora, câte o licență de utilizare a frecvențelor/ canalelor radio din banda 2500-2690 MHz. Licențele obținute de S.A. „Moldcell” și S.A. „Orange Moldova” atestă dreptul acestora de a utiliza câte o sub-bandă de frecvențe radio din banda 2500-2690 MHz pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre de acces radio în bandă largă, în baza standardelor tehnologiilor IMT-2000/UMTS (WCDMA) și/sau LTE și/sau IMT-Advanced.

5.2 Acte de reglementare pentru concursul de acordare a licenței de utilizare a unei sub – benzi de frecvențe radio din banda 3600-3800 MHz

Conform Hotărârii Guvernului nr. 365 din 06.06.2012, în care executivul recomandă ANRCETI să elibereze

licența de utilizare a unei sub-benzi de frecvențe radio cu lărgimea de 50 MHz din banda 3600 – 3800 MHz în condiții de concurs, ANRCETI a elaborat și adoptat trei documente pentru asigurarea desfășurării acestui concurs: Procedura de organizare și desfășurare a concursului, Caietul de sarcini și Condițiile speciale de licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda de frecvențe de 3600-3800 MHz.

Aceste documente stabilesc regulile și condițiile de organizare și participare la concurs după cum urmează.

1. Procedura de organizare și desfășurare a concursului pentru eliberarea licenței de utilizare a sub-benzii de frecvențe radio 3750-3800 MHz din banda de frecvențe radio de 3600-3800 MHz

Procedura a fost adoptată prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr.64 din 29.11.2012*. Ea stabilește regulile și condițiile de organizare și desfășurare a concursului, de participare la concurs, precum și sancțiunile care pot fi aplicate candidaților/participanților la concurs în cazul nerespectării regulilor de participare la concurs.

Pentru acest concurs a fost aleasă procedura de selectare competitivă, care, în opinia ANRCETI, este adecvată etapei actuale de dezvoltare a pieței de comunicații electronice din R. Moldova. Procedura dată are scopul de a determina prețul pe care piața consimte să-l achite cu titlu de taxă de eliberare a licenței pentru utilizarea acestei sub-benzi de frecvențe.

Conform Procedurii, concursul se va desfășura în patru etape distincte: (1) transmiterea cererilor/dosarelor, (2) calificarea candidaților, (3) desfășurarea concursului și (4) desemnarea câștigătorului concursului. Persoanele interesate vor parcurge două etape preliminare: etapa de depunere a cererilor de participare la concurs și etapa de calificare, al cărei scop este de a determina dacă candidatul îndeplinește criteriile stabilite de ANRCETI pentru a putea fi admis la concursul propriu zis.

Prin aceeași hotărâre a ANRCETI a fost instituită Comisia de concurs, care va examina dosarele transmise de candidați, va lua decizii cu privire la calificarea candidaților sau respingerea cererilor de participare la concurs, care nu corespund cerințelor minime stabilite în Procedură și Caietul de sarcini. Comisia va prezenta Consiliului de Administrație al ANRCETI rezultatul concursului în scopul aprobării acestuia și va înainta propuneri privind eliberarea licenței.

2. Caietul de sarcini pentru concursul de eliberare a licențelor de utilizare a sub-benzii de frecvențe radio 3750-3800 MHz din banda de frecvențe radio de 3600-3800 MHz

Caietul de sarcini a fost adoptat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr.65 din 29.11.2012* și stabilește condițiile de natură tehnică, administrativă și financiară care vor fi aplicate pentru toate persoanele interesate de obiectul concursului. Aceste condiții vizează, în principal, următoarele cerințe față de candidat:

- 1) să fie persoană juridică înregistrată în R. Moldova sau străină; ori societate civilă/asociere de persoane juridice din R. Moldova și/sau străine create din două sau mai multe persoane juridice din R. Moldova și/sau străine;
- 2) în ultimii 5 ani, să nu fi fost/să nu fie în proces de insolabilitate sau lichidare și/sau restructurare în rezultatul insolabilității, sau activitatea sa de întreprinzător să nu fi fost/fie suspendată, sau să nu fi fost/fie obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în una dintre aceste situații;
- 3) durata de activitate a candidatului prevăzută în actul constitutiv trebuie să fie cel puțin 15 ani din data eliberării licenței;
- 4) cifra de afaceri medie a candidatului pe ultimii 3 ani sau pe perioada scursă de la înființarea acestuia, dacă aceasta este mai scurtă de 3 ani, să fie de minimum 10.000.000 euro anual;
- 5) să nu aibă restanțe la bugetul public, la plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor etc.;
- 6) să dețină capital propriu suficient pentru instalarea unei rețele publice de comunicații electronice destinate furnizării serviciilor de comunicații electronice publice;
- 7) să dețină specializarea necesară și experiența specifică de instalare, operare și mentenanță a unor rețele publice de comunicații electronice, de furnizare de servicii de comunicații electronice sau în producția și comercializarea de echipamente radio sau echipamente care includ module radio, pentru transmisii de date.

3. Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio din banda de frecvențe de 3600-3800 MHz

Condițiile speciale tip de licență au fost aprobate prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr.63 din 29.11.2012*. Condițiile date sunt parte integrantă a licenței și conțin cerințe care urmează a fi respectate de către titularul acesteia.

Potrivit Condițiilor speciale de licență, titularul acesteia are dreptul să instaleze, să opereze, să controleze și să pună la dispoziție către terți o re-

tea publică de comunicații electronice, precum și infrastructura corespunzătoare, în vederea furnizării de servicii publice de comunicații electronice, prin utilizarea frecvențelor radio asupra cărora va dobândi dreptul de utilizare în urma concursului. În acest scop, titularul licenței este în drept să utilizeze orice tehnologie disponibilă, dacă această utilizare nu contravine obligațiilor privind respectarea unor condiții tehnice și operaționale prevăzute în Caietul de sarcini.

În același timp, condițiile de licență obligă titularul acesteia să asigure furnizarea setului minim de servicii publice transmisiuni de date și să lanseze aceste servicii nu mai târziu de un an din data eliberării licenței. Titularul licenței care, la data eliberării acesteia, furnizează rețele publice de comunicații electronice mobile celulare, bazate pe standardele tehnologiilor GSM, CDMA2000 și/sau IMT-2000/UMTS (WCDMA), IMT-Advanced este obligat să asigure, prin intermediul rețelei proprii de acces radio în bandă largă, în termen de 18 luni din data obținerii licenței, acoperirea cu servicii a cel puțin 30% din teritoriul R. Moldova. Titularul de licență care nu furnizează asemenea rețele va asigura aceeași arie de acoperire a teritoriului R. Moldova în termen de 36 de luni din data obținerii licenței.

5.2.1 Anunțarea concursului pentru obținerea licenței de utilizare a unei sub-benzii de frecvențe radio din banda 3600-3800 MHz

În decembrie 2012, ANRCETI a făcut public anunțul despre organizarea și desfășurarea concursului pentru eliberarea licenței de utilizare a sub-benzii de frecvențe radio 3750 - 3800 MHz din banda 3600 - 3800 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre cu acces radio în bandă largă. Acesta a fost publicat în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, pe pagina web oficială a ANRCETI și în două publicații republicane (revistele „Economist” și „Экономическое обозрение”). Caietul de sarcini, Procedura de concurs, Condițiile speciale de licență, alte documente aferente concursului sunt expuse pe pagina web a ANRCETI.

Cererile de participare la concurs și documentele însoțitoare, prevăzute de Procedura de organizare și desfășurare a concursului și Caietul de sarcini pentru acest concurs, urmează a fi depuse la ANRCETI până la 18 februarie 2013, ora 16.00. Taxa de participare la concurs constituie 5 000 Euro, iar garanția de participare - 100 000 Euro. Concursul urmează să se desfășoare la 21 martie 2013, în incinta ANRCETI, cu începere de la ora 10.00.

ANRCETI consideră că eliberarea licenței date va contribui la atragerea investițiilor în dezvoltarea noilor tehnologii de acces la Internet, sporirea gradului de acces al populației la serviciile de comunicații electronice mobile în bandă largă, la îmbunătățirea calității serviciilor furnizate și reducerea decalajului digital între mediul rural și cel urban.

6 ALTE REGLEMENTĂRI ȘI HOTĂRÂRI

6.1. Amendarea Regulamentului cu privire la interconectare

În anul de referință, ANRCETI a elaborat și a supus consultării publice (în noiembrie – decembrie 2012) Analiza preliminară a Impactului de Reglementare (AIR) efectuată pentru proiectul noii redacții a Regulamentului cu privire la interconectare și proiectul acestui regulament. Scopul lucrării date constă în armonizarea actualului Regulament cu privire la interconectare cu actele comunitare și internaționale în domeniu, stabilirea unui cadru normativ adecvat de natură să contribuie la dezvoltarea sectorului de comunicații electronice. Totodată, noua redacție a Regulamentului are menirea de a contribui la înlăturarea problemelor identificate în procesul de aplicare a Regulamentului actual și stabilirea unor condiții prielnice pentru stimularea concurenței efective pe piețele de comunicații electronice și executarea prevederilor stabilite de *Legea 241/2007*.

Conform AIR, noua redacție a Regulamentului cu privire la interconectare are următoarele obiective:

- promovarea eficienței și a concurenței echitabile pe piețele de rețele și servicii, încurajarea investițiilor în rețelele de bandă largă fixe (bazate pe fibră optică) și mobile (bazate pe LTE sau 4G) în vederea stimulării concurenței bazate pe infrastructuri de rețea;
- înlăturarea barierelor în calea furnizării serviciilor și/sau rețelelor de comunicații electronice și a infrastructurii asociate, utilizarea optimă a resurselor de infrastructură existente, a căror dublare este nefezabilă economic;
- crearea unor condiții de interconectare care să asigure integritatea rețelei, interoperabilitatea și calitatea serviciilor, realizarea interconectării în condiții nediscriminatorii și în timp util, eficientizarea costurilor legate de realizarea interconectării;
- asigurarea condițiilor necesare pentru dezvoltarea piețelor de comunicații electronice, precum ar fi piața serviciilor de tranzit a apelurilor, piețele de servicii cu amănuntul, recunoașterea convergenței tehnologiilor serviciilor care înlătură granițele tradiționale ale segmentelor de piață;

- maximizarea utilizării eficiente a facilităților existente de comunicații electronice și a tehnologiei informației care asigură accesul utilizatorilor unei rețele la utilizatorii altei rețele, asigurarea conectivității între utilizatorii finali de servicii de telefonie;
- atingerea dezideratelor de conectivitate în bandă largă fixă și mobilă, stabilite în Programul de dezvoltare a accesului la Internet în bandă largă pe anii 2010-2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1077 din 17.11.2010;
- asigurarea unui grad înalt de claritate și ușurință de utilizare a cadrului de reglementare simetrică a problemelor de interconectare și de acces ale furnizorilor la elementele de rețea și infrastructură ale altor furnizori.

Conform Programului de elaborare a actelor de reglementare ale ANRCETI pentru anul 2013, proiectul noii redacții a Regulamentului cu privire la interconectare urmează a fi aprobat în trimestrul II al anului 2013.

6.2 Revizuirea indicatorilor de calitate a serviciului public de acces la Internet

Pornind de la faptul că serviciile de acces la Internet au un impact tot mai accentuat asupra vieții economice, sociale și culturale, impact care impune intensificarea măsurilor de protejare a intereselor legitime a utilizatorilor finali, ANRCETI a decis să modifice și să completeze Anexa 2 a *Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 278 din 17.11.2009*, care stabilește parametrii de calitate pentru serviciul public de acces la Internet. Amendarea acestui document a fost efectuată prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 66 din 29.11.2012*.

Prin această hotărâre, ANRCETI a stabilit indicatorii de calitate și parametrii administrativi ce urmează a fi măsurați de către furnizori pentru serviciile de acces la Internet, prevăzându-se totodată și condițiile în care valorile rezultate în urma măsurărilor efectuate vor fi publicate și incluse în contractele încheiate cu utilizatorii finali și în condițiile generale de furnizare a serviciului de acces la Internet, după caz.

Conform hotărârii ANRCETI, furnizorii de servicii de acces la Internet au obligația de a măsura și publica următorii opt parametri de calitate pentru furnizarea serviciilor publice de acces la Internet și anume:

1. termenul necesar pentru furnizarea serviciului;
2. timpul de conectare (logare);
3. viteza de transfer a datelor;
4. termenul de remediere a deranjamentelor;
5. frecvența reclamațiilor utilizatorului final;
6. frecvența reclamațiilor referitoare la deranjamente;
7. frecvența reclamațiilor privind corectitudinea facturării;

8. termenul de soluționare a reclamațiilor primite de la utilizatorii finali.

Măsurarea acestor parametri presupune înregistrarea de către furnizori a evenimentelor corespunzătoare parametrilor respectivi și întocmirea unei statistici la finele perioadei de raportare. Pentru prevenirea degradării serviciului și obstrucționarea sau încetinirea traficului în rețele, ANRCETI a stabilit anumite valori ale parametrilor de calitate, care vor fi utilizați pentru comparare cu valorile parametrilor măsurați și publicați de furnizori.

Furnizorii au obligația să publice trimestrial valoarea măsurată a parametrilor de calitate a serviciului nominalizat. Totodată, ei vor menține pe paginile sale de Internet date complete și exacte cu privire la acești parametri, astfel încât utilizatorii finali să poată accesa și valorile corespunzătoare ultimelor patru trimestre.

6.3 Modificarea formularelor de rapoarte statistice

La finele anului 2012, ANRCETI a operat prin *Hotărârea sa nr. 70 din 20.12.2012* unele modificări și completări la formularele statistice „CE-2. Rețele și servicii fixe”, „CE-3. Rețele și servicii mobile”, „CE-4. Rețele și servicii audiovizuale” și la Instrucțiunile privind completarea formularelor de rapoarte statistice ale furnizorului de comunicații electronice.

Aprobarea acestei hotărâri a fost cauzată de recente evoluții de pe piețele de comunicații electronice, de lansarea unor tehnologii și servicii noi (4G/LTE), precum și de necesitatea îmbunătățirii categoriilor de informații colectate de ANRCETI.

Astfel, formularul statistic „CE-2. Rețele și servicii fixe” a fost completat cu indicatori noi, printre care: investiții în rețelele și serviciile transport date și Internet, numărul abonaților la telefonie fixă și la serviciile de acces în bandă largă – persoane juridice, la serviciile de acces în bandă largă divizate pe tehnologiile de acces (xDSL, FTTx, DOCSIS, alte tehnologii). Formularul „CE-3. Rețele și servicii mobile” conține următoarele elemente noi: investiții în rețelele și serviciile de telefonie fixă, transport date și Internet, comunicații mobile, numărul abonaților M2M, 4G LTE, iar formularul „CE-4. Rețele și servicii audiovizuale” - indicatori ce vizează investițiile în rețelele și serviciile de telefonie fixă, transport date și Internet (rețele fixe), comunicații mobile, precum și numărul total al abonaților TV multicanal.

Modificările și completările operate în cele trei formulare statistice sunt reflectate în Instrucțiunile privind completarea formularelor de rapoarte sta-

tistice ale furnizorului de comunicații electronice. ANRCETI consideră că această lucrare va facilita raportarea de către furnizori a indicatorilor statistici și agregarea acestora de către autoritatea de reglementare în vederea evaluării corecte a situației și trendurilor de dezvoltare a piețelor de comunicații electronice.

7 AUTORIZARE GENERALĂ ȘI LICENȚIERE

7.1 Autorizare generală. Evoluții și tendințe

În anul 2012, ANRCETI a continuat procesul de implementare a regimului de autorizare generală, stabilit de *Legea 241/2007*, regim pe care îl aplică începând cu septembrie 2008. Pe parcursul anului de referință, ANRCETI a supus regimului de autorizare generală încă **83** de persoane, care și-au manifestat intenția de a desfășura activități în domeniul respectiv, prin depunerea notificărilor, prevăzute de legislația în vigoare. Persoanele date au fost înscrise în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice.

Din cele 83 de persoane care au trecut procedura de autorizare generală, 45 - sunt noi intrate pe piață, iar 38 - foști deținători de licențe pentru activități în domeniul telecomunicațiilor și informaticii, obținute, până în 2008, în condițiile Legii telecomunicațiilor care acționa în perioada respectivă.

La finele anului 2012, numărul total de persoane supuse regimului de autorizare generală a atins cifra de **498**, dintre care **411** - au solicitat dreptul de a furniza rețele, iar **425** - servicii de comunicații electronice.

Din cele 498 persoane, 261 - sunt furnizori noi intrați pe piață, iar 237 - foști titulari de licențe care au trecut la regimul de autorizare generală, în legătură cu expirarea termenului de valabilitate a licențelor sau renunțarea la cele din urmă.

De notat că o parte din furnizori (**25** - în anul 2012) au solicitat modificarea notificărilor inițiale în legătură cu extinderea ariei de activitate, prin suplimentarea acestora cu alte servicii și rețele sau a zonelor de acoperire cu servicii. În total, în perioada 2008 - 2012, asemenea modificări în notificările inițiale au fost operate de **58** de furnizori.

În același timp, o parte din furnizori (**46** - în anul 2012), din varii motive, au renunțat la drepturile acordate prin regimul de autorizare generală, fiind ulterior radiați din Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. În total, în perioada 2008 - 2012, asemenea solicitări au parvenit din partea a **88** furnizori.

Indicatorii ce reflectă procesarea de către ANRCETI a notificărilor depuse de solicitanți și acordarea dreptului de furnizare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în 2012 și în anii 2008 - 2012, se regăsesc în Figurile nr.1 și, respectiv nr.2.

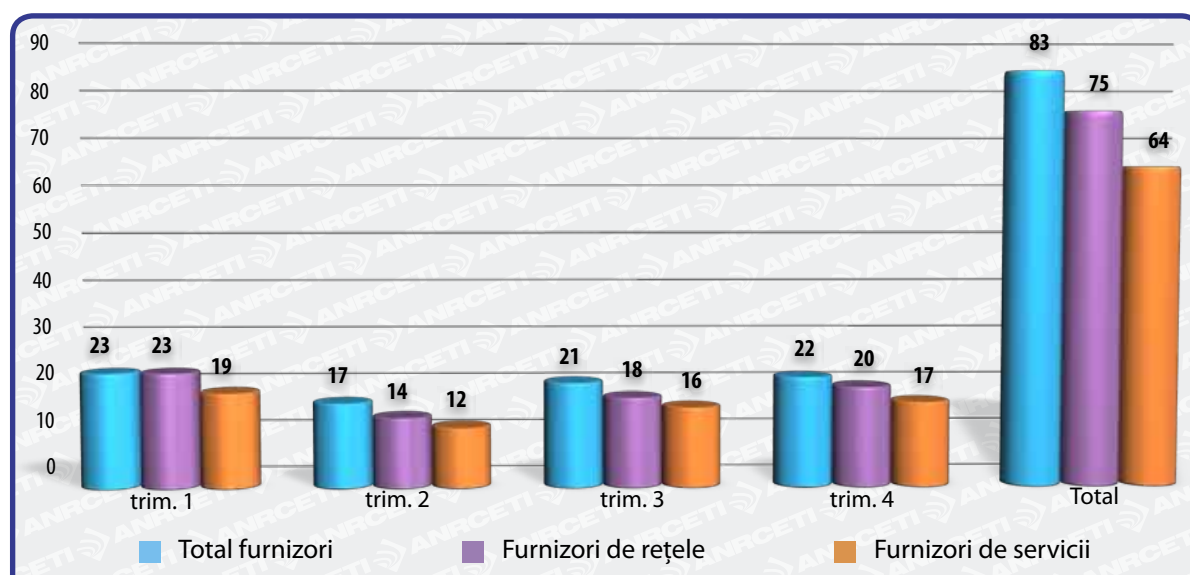

Figura 1 Persoanele supuse procedurii regimului de autorizare generală în anul 2012

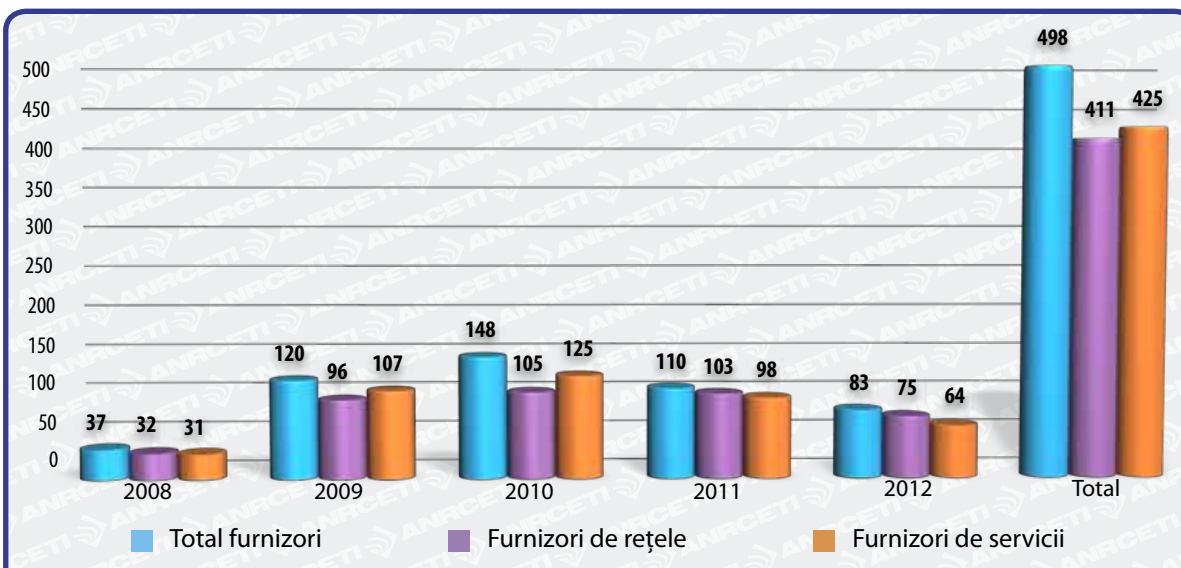

Figura 2 Dinamica implementării regimului de autorizare generală, în anii 2008-2012

Conform indicatorilor din Figura 2, în 2012 s-a înregistrat o reducere nesemnificativă a numărului de notificări depuse de solicitanți. Acest fapt se datorează fenomenului de saturare a piețelor de comunicații electronice.

Clasificarea notificărilor depuse în 2012 de solicitanți, în funcție de tipul rețelelor pe care aceștia intenționează să le furnizeze este reflectată în Figura 3.

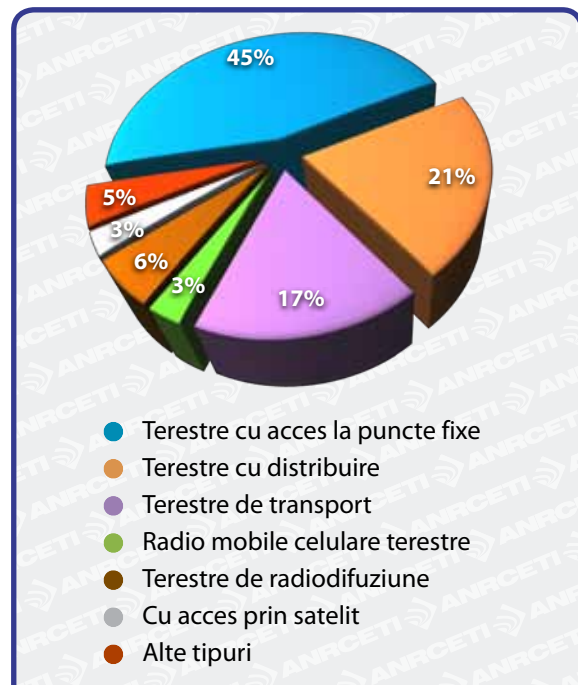

Figura 3 Clasificarea notificărilor după tipul de rețele

De menționat că, în perioada 2008-2012, pe piața rețelelor și serviciilor de comunicații au continuat să activeze și titularii de licențe, eliberate în conformitate cu prevederile *Legii telecomunicațiilor nr. 520-XIII din 07.07.1995*, numărul total al furnizorilor autorizați atingând cifra de **560**.

Clasificarea notificărilor depuse în 2012 de solicitanți, în funcție de tipul serviciilor pe care aceștia intenționează să le furnizeze este reflectată în Figura 4.

Datele din Figura 4 atestă o solicitare în creștere a serviciilor de acces la Internet, difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale și de transmisiuni de date.

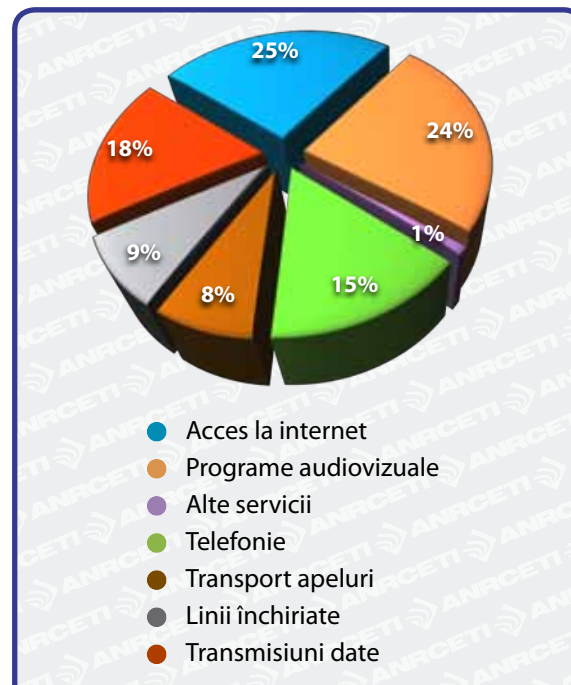

Figura 4 Clasificarea notificărilor după tipul de servicii

Potrivit situației din 31.12.2012, din cele **560** de persoane autorizate, **498** – au dreptul de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice în baza regimului de autorizare generală, iar **62** – în baza a 66 de licențe generale și/sau tehnice pentru diverse genuri de activitate în domeniul telecomunicațiilor

și informaticii, încă valabile. La expirarea termenului de valabilitate a licențelor date (5 ani), titularii acestora urmează să treacă procedura de autorizare generală.

Evoluția situației privind numărul titularilor de licențe de tip „vechi” în comparație cu numărul furnizorilor supuși regimului de autorizare generală, în perioada 2008-2012, este reflectată în Figura 5.

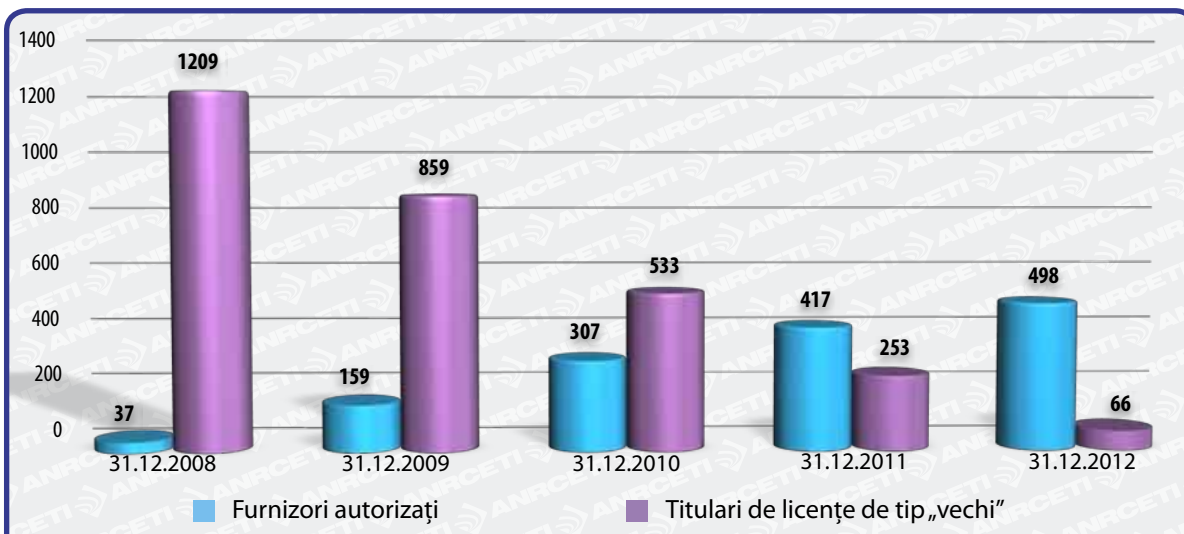

Figura 5 Dinamica comparativă a aplicării regimului de autorizare generală

7.1.1 Autorizarea activităților în zona de frontieră

În perioada de referință, ANRCETI a continuat realizarea procedurilor legate de autorizarea activităților în domeniul comunicațiilor electronice în zona de frontieră a R. Moldova, în conformitate cu prevederile Regulamentului corespunzător, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 974 din 12.08. 2008*. Astfel, în anul 2012, au trecut procedura de autorizare ge-

nerală și au obținut dreptul de a furniza servicii de instalare, operare, gestionare, și/ sau mentenanță în zona de frontieră următorii furnizori:

- S.A. „Moldcell” - în unele localități din raioanele Căușeni, Ungheni și mun. Bălți;
- S.A. „Orange Moldova” - în unele localități din raioanele Vulcănești, Rișcani, Basarabeasca, Ceadir-Lunga, Ungheni, Bălți, Giurgiulești, Cahul, Cantemir, Leova, Hîncești, Ștefan-Vodă, Briceni și Ocnița.

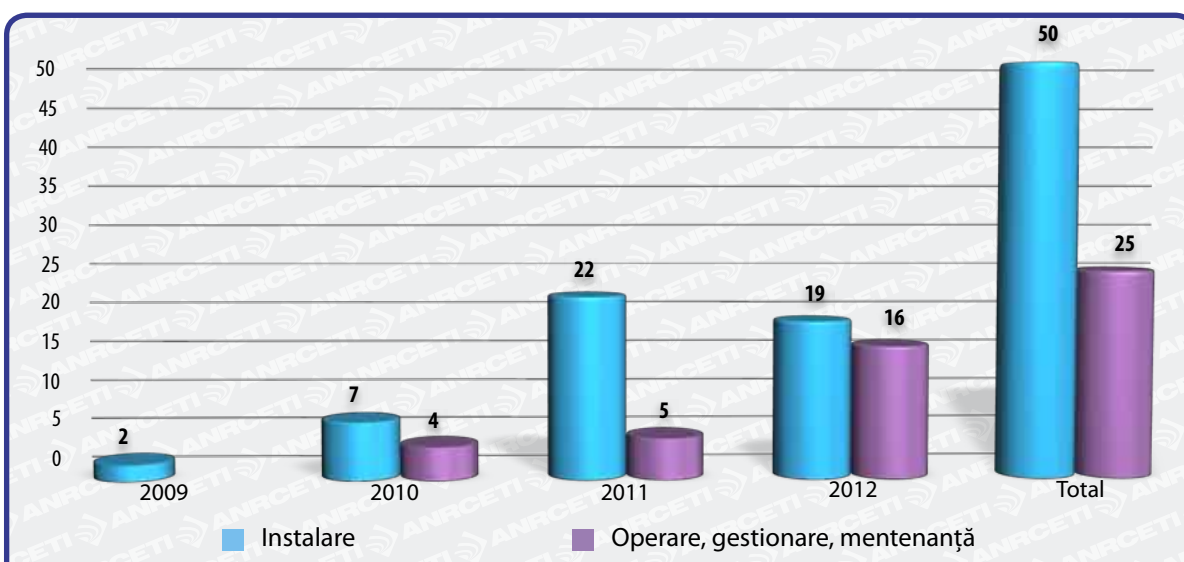

Figura 6 Autorizarea activităților în zona de frontieră a R. Moldova

Dinamica autorizării activităților în domeniul comunicațiilor electronice în zona de frontieră, în anii 2009 – 2012, este reflectată în Figura 6. Conform situației de la 31.12. 2012, de dreptul de a desfășura activități de instalare, operare, gestionare și mentenanță

a rețelelor de comunicații electronice la frontiera de stat a R. Moldova beneficiază **5** furnizori de comunicații electronice: S.A. „Moldtelecom”, „Starnet” S.R.L., „Norma Telecom” S.R.L., S.A. „Moldcell” și S.A. „Orange Moldova”

7.2 Licențierea activităților în domeniul tehnologiei informației

Pe parcursul anului 2012, ANRCETI a eliberat, în conformitate cu prevederile *Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30.07. 2001*, **46** licențe pentru servicii de creare, implementare și de asigurare a funcționării sisteme-

lor informaționale automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program.

Suma plăților transferate la bugetul de stat pentru licențele eliberate de către ANRCETI în 2012 a constituit **132 mii lei**.

Dinamica eliberării licențelor nominalizate, în anii 2010 – 2012, este reflectată în Figura 7.

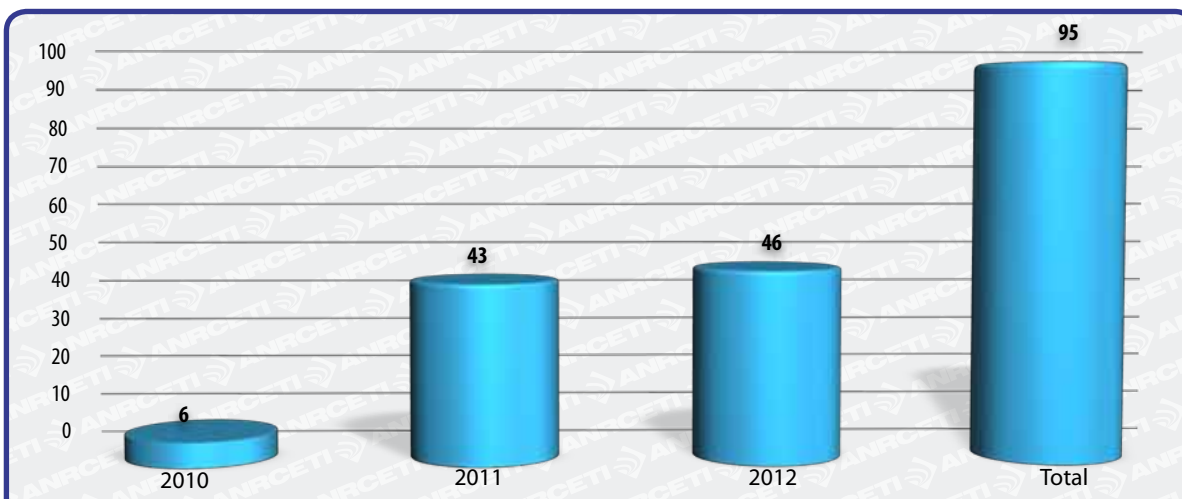

Figura 7 Licențierea serviciilor de creare, implementare și de asigurare a funcționării sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program

Potrivit situației din 31.12.2012, numărul titularilor de licențe pentru servicii de creare, implementare și de asigurare a funcționării sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program a atins cifra de **95**.

7.3 Eliberarea licențelor de utilizare a resurselor limitate

7.3.1. Licențe de utilizare a resurselor de numerotare

În anul 2012, ANRCETI a eliberat **78** licențe de utilizare a resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice. În baza acestor licențe, furnizorilor le-au fost atribuite peste 280,6 mii de numere. Dintre acestea 200 mii au fost numere pentru rețelele și serviciile de telefonie mobilă, 62,6 mii – de telefonie fixă și 18 mii - numere independente de locație.

Cele 200 mii de numere pentru telefonie mobilă au fost atribuite, câte 100 mii, S.A. „Moldcell” (din blocul de numere „789xxxxx”) și S.A. „Moldtelecom” (din blocurile „675xxxxx” și „676xxxxx”). ANRCETI a mai atribuit S.A. „Moldtelecom” 14,3 mii de numere pentru telefonie fixă, iar furnizorilor alternativi de rețele fixe – 48,3 mii. În ultimii doi ani, furnizorii alternativi au solicitat un volum mai mare de numere pentru telefonie fixă decât S.A. „Moldtelecom”. De regulă, furnizorii alternativi oferă aceste numere abonaților săi pentru utilizarea serviciilor triple-play (Internet, TV și telefonie fixă).

În anul de referință, ANRCETI a mai atribuit 28 de numere naționale scurte de forma 14xxx și 620 numere telefonice cu tarif special *Premium rate*.

Statistica resurselor de numerotare atribuite în anii 2009 – 2012 este reflectată în tabelul de mai jos.

Tabelul 1 Resursele de numerotare atribuite de ANRCETI în anii 2009 – 2012

	2009	2010	2011	2012
Total atribuiți, inclusiv:	840 089	358 349	1 024 220	281 248
- numere pentru rețele și servicii publice de comunicații electronice furnizate la puncte mobile	700 000	300 000	850 000	200 000
- numere pentru rețele și servicii publice de comunicații electronice furnizate la puncte fixe	130 749	57 007	131 500	62 600
- serviciul cu acces gratuit „Freephone”	7 500	300	200	--
- serviciul cu tarif special „Premium rate”	1 764	1 002	25 500	620
- numere naționale scurte pentru prestarea serviciilor de interes general (servicii taxi, servicii medicale, etc.)	41	31	13	28
- numere independente de locație	--	--	17 000	18 000

7.3.2 Licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio

Pe parcursul anului 2012 ANRCETI a examinat **45** de cereri legate de utilizarea canalelor/frecvențelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, dintre care 43 - au fost satisfăcute. Astfel, ANRCETI a eliberat **16** licențe, după cum urmează:

- **12** - pentru utilizarea frecvențelor radio, inclusiv **2** licențe 4G și **10** - pentru difuzarea serviciilor de programe pe cale radioelectrică terestră (posturi radio FM)
- **4** - pentru utilizarea canalelor radio în scopul furnizării serviciilor de programe audiovizuale (TV prin cablu).

Totodată, ANRCETI a reperfectat **14** licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, a prelungit termenul de utilizare a **6** licențe provizorii de utilizare a frecvențelor radio și a acceptat cesionarea a **2** licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio.

În același timp, ANRCETI a revocat licența de utilizare a canalelor/frecvențelor radio deținută de "Noile Idei Televizate" S.R.L. pe motiv că i-a fost retrasă licența de emisie de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului. ANRCETI a mai emis, la cererea „Eventis Mobile” S.R.L., care se află în proces de insolabilitate, 5 decizii de suspendare a licenței de

utilizare a canalelor/frecvențelor radio din benzile 900 și 1800 MHz în scopul furnizării serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul GSM., și a respins 2 cereri de eliberare a licențelor de utilizare a canalelor/frecvențelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice pe motiv că dosarele prezentate de solicitanți au fost incomplete.

ANRCETI eliberează licențe pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, cu începere din 15 septembrie 2008, odată cu intrarea în vigoare a regimului de autorizare generală stabilit în *Legea nr.241/2007*. În 2008, ANRCETI a eliberat **3** licențe de acest tip, în 2009 – **13**, în 2010 – **40** (inclusiv **6** – reperfectate), în 2011 – **41** (inclusiv **9** – reperfectate).

7.4 Eliberarea permiselor tehnice pentru stațiile de radiocomunicații

- În anul de referință, ANRCETI a eliberat, la solicitare, **496** de permise tehnice pentru stațiile de radiocomunicații, după cum urmează:

- **258** - pentru stații de radiocomunicații terestre mobile;
- **40** - pentru stații de radiocomunicații staționare;
- **198** - pentru stații de radiocomunicații utilizate de radioamatori.

Statistica permiselor tehnice pentru stațiile de radiocomunicații eliberate de ANRCETI în anii 2010 – 2012 este redată în Figura 8.

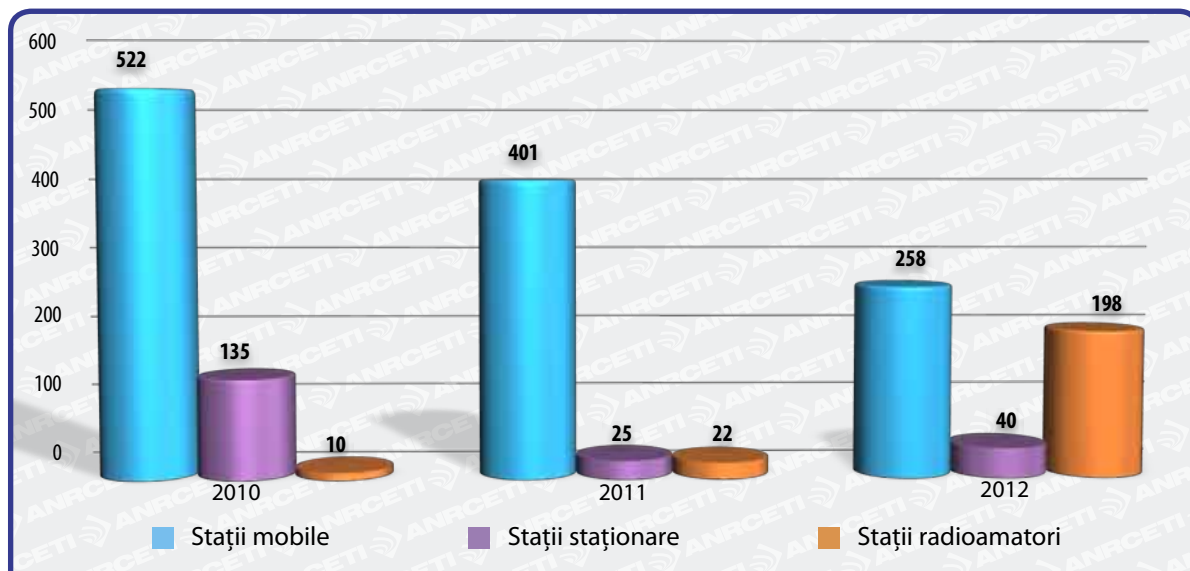

Figura 8 Dinamica numărului de permise tehnice eliberate de ANRCETI în anii 2010 - 2012

Analiza datelor expuse în diagramă arată o ciclicitate în procesul de eliberare a unui sau altui tip de permise tehnice, fenomen cauzat de termenul de valabilitate a permiselor. Pornind de la faptul că acest termen pentru permisele de radioamatori este de trei ani, constatăm că 2012 a fost anul când majoritatea permiselor de acest gen a expirat și titularii acestora au solicitat permise noi. Prin urmare, în 2013 numărul permiselor eliberate radioamatorilor va fi din nou în descreștere. Acest trend este valabil, într-o măsură mai mare sau mai mică, și pentru celelalte tipuri de permise tehnice.

8 MONITORIZARE ȘI CONTROL

Una din atribuțiile de bază a ANRCETI, stabilite în *Legea 241/2007*, este supravegherea respectării de către furnizorii rețelelor și serviciilor de comunicații electronice a legislației din domeniu. Această atribuție se exercită prin activități de monitorizare și control. Obiectivul principal al ANRCETI la acest compartiment, pentru anul 2012, a fost continuarea activității de asigurare a unui grad înalt de respectare a prevederilor legislației din domeniu.

Pentru atingerea acestui obiectiv, ANRCETI a desfășurat o serie de acțiuni de prevenire și înlăturare a încălcărilor prevederilor legale, realizate prin:

- școlarizarea furnizorilor în vederea aplicării corecte a prevederilor reglementărilor relevante;
- soluționarea problemelor abordate în petițiile și adresările parvenite la ANRCETI și, respectiv, sporirea nivelului de protecție a utilizatorilor finali de servicii publice de comunicații electronice;
- constatarea contravențiilor din domeniul comunicațiilor electronice.

8.1 Monitorizarea aplicării de către furnizori a actelor normative și de reglementare

Activitatea de monitorizare desfășurată de ANRCETI în 2012 a inclus analiza sistematică și complexă a informației cuprinse în peste **200** de documente cu diverse subiecte parvenite de la persoane fizice și juridice, dar și de la instituțiile publice. Datorită acțiunilor de monitorizare a specialiștilor ANRCETI, în 2012 au fost prevenite **21** cazuri de comitere a contravențiilor din domeniul comunicațiilor electronice. Această activitate s-a realizat prin acțiuni de informare a furnizorilor despre drepturile și obligațiile care le revin în baza autorizării generale, despre expirarea termenelor de valabilitate a licențelor pe care le dețin, intrarea în vigoare a noilor acte normative și de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice.

Un rol aparte la acest compartiment l-a avut organizarea, în anul 2012, a două seminare pentru furnizorii din zona de centru (mun. Chișinău) și din zona de nord (mun. Bălți) a R. Moldova cu genericul „Implementarea conformă a reglementărilor în vigoare – premisă a succesului în inițierea și dezvoltarea afacerilor din domeniul comunicațiilor electronice, cu asigurarea drepturilor și intereselor utilizatorilor finali”. La cele două seminare au participat peste 100 reprezentanți ai 90 de companii de comunicații electronice.

Aceste seminare s-au transformat într-o platformă de discuții despre situația actuală din sector și impactul reglementărilor emise de ANRCETI asupra evoluției comunicațiilor electronice din raioanele republicii, despre problemele cu care se confruntă furnizorii din localitățile date și căile de soluționare a acestor probleme.

Suplimentar, în cadrul seminarului de la Bălți a fost examinat și proiectul Regulamentului privind furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice utilizatorilor finali, document care se afla la faza de consultare publică. Opiniile expuse de participanții la seminar, alte informații acumulate în rezultatul acțiunilor de monitorizare au fost luate în considerare la etapa de definitivare a proiectului nominalizat.

8.2 Controlul respectării legislației din domeniul comunicațiilor electronice

Controlul reprezintă totalitatea acțiunilor (planificate sau inopinate) de verificare a îndeplinirii de către furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice a prevederilor legislației în vigoare, realizate de specialiștii ANRCETI, prin vizitarea furnizorilor respectivi sau prin invitarea reprezentanților acestora la ANRCETI, și se efectuează în conformitate cu Regulamentul corespunzător, aprobat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 09 din 18.08.2008*.

Controalele planificate ale ANRCETI se efectuează în baza activității de monitorizare și sunt axate, în principal, pe evaluarea gradului de respectare de către furnizori a normelor stabilite în actele normative și legislative, iar controalele inopinate au drept obiectiv acumularea materialelor necesare pentru examinarea și soluționarea, în limita competenței, a problemelor abordate în petițiile și sesizările parvenite la ANRCETI. În rezultatul controalelor, în cazul constatării anumitor devieri, în funcție de complexitatea acestora, se emit decizii/prescripții și/sau se încheie procese-verbale cu privire la contravenții.

În anul 2012, au fost efectuate **142** acțiuni de control, dintre care **103** – planificate, **39** – inopinate.

Cele **142** de controale s-au axat pe următoarele subiecte:

- **101** - pe verificarea gradului de respectare a prevederilor actelor normative și legislative din domeniul comunicațiilor electronice (72 %);
- **39** - pe examinarea faptelor expuse în sesizări ale organelor de stat, petiții și adresări din partea utilizatorilor (27%);
- **2** - pe verificarea veridicității informației incluse în notificările persoanelor care intenționează să furnizeze rețele și servicii de comunicații electronice și în fișele de descriere abstractă a rețelor și/sau serviciilor prezentate de către aceste persoane (1%).

Statistica acțiunilor de control efectuate, în anul 2012, este reflectată în Figura 9.

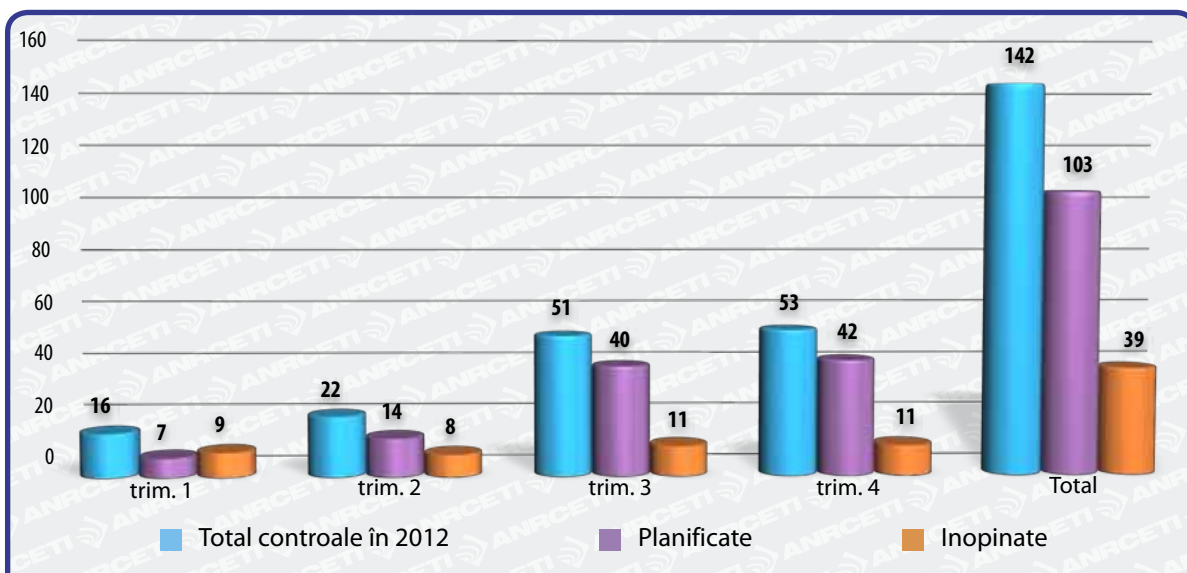

Figura 9 Statistica controalelor efectuate în anul 2012

Creșterea semnificativă (cu 57%), în trimestrul III al anului 2012, a numărului de controale, în raport cu trimestrul II al aceluiași an, se datorează intensificării procesului de identificare a furnizorilor, care nu desfășoară nici o activitate în domeniu. În rezultatul acestor controale, în 2012, **187** de furnizori au fost excluși din lista deținătorilor de licențe sau din Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice.

În perioada de referință, au mai fost efectuate **15** controale în comun cu alte instituții de stat abilitate cu funcții de control (Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Î.S. „Centrul Național pentru Frecvențe Radio”, Ministerul Afacerilor Interne ș.a.).

Clasificarea controalelor efectuate în anul 2012, după domeniile de activitate a furnizorilor supuși controlului, este reflectată în Figura 10.

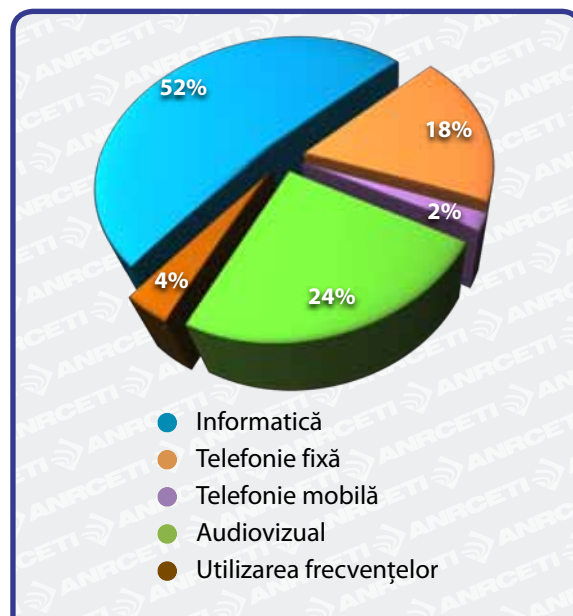

Figura 10 Clasificarea controalelor efectuate în anul 2012 după domenii

Cele mai multe controale - 74 (52%) au fost efectuate la furnizorii de servicii în domeniul informaticii, 34 controale (24%) - la furnizorii care prestează servicii de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale, 25 controale (18%) - la furnizorii de servicii de telefonie fixă.

Numărul de controale, efectuate de specialiștii ANRCETI, pe parcursul ultimilor **3** ani, a atins cifra de **401**. Dinamica controalelor efectuate de către ANRCETI, în perioada 2010-2012, este reflectată în Figura 11.

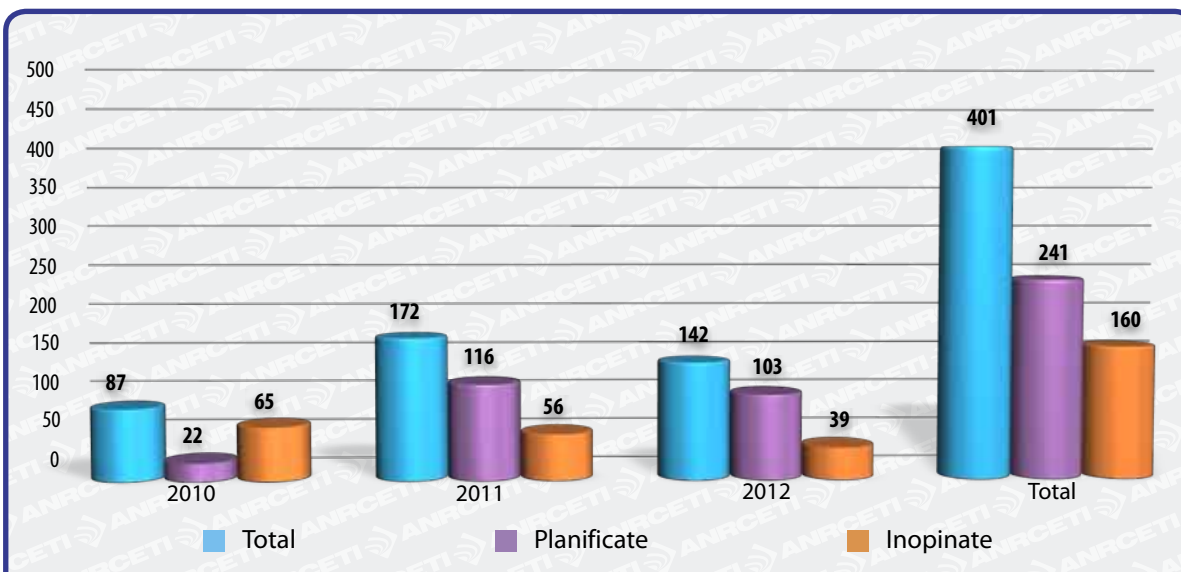

Figura 11 Dinamica acțiunilor de control efectuate în anii 2010-2012

Datele din diagramă atestă o descreștere continuă, în anii 2010-2012, a numărului de controale inopinate. În 2012, numărul acestora, a scăzut, față de anul 2010, cu circa 40%, iar față de 2011 - cu 30%. Această tendință se datorează, în mare măsură, acțiunilor de monitorizare efectuate de specialiștii ANRCETI în anul 2012, dar și a școlarizării furnizorilor, desfășurate în procesul controalelor precedente.

Toate controalele inițiate de ANRCETI se finalizează cu acte de control ori, în cazul constatării unor încălcări care afectează rețelele și/sau serviciile furnizate, precum și interesele legitime ale utilizatorilor finali, - cu procese verbale cu privire la contravenție. În majoritatea cazurilor, la constatarea încălcărilor neesențiale a prevederilor legislației în vigoare, ANRCETI, conform legii, emite decizii/prescripții privind încetarea încălcărilor și/sau luarea unor măsuri de remediere a consecințelor acestor încălcări. În 2012, ANRCETI a emis **15** decizii și/sau prescripții. În urma acțiunilor întreprinse de ANRCETI furnizorii vizați s-au conformat cerințelor legislației în vigoare, în termenele stabilite în actele emise de ANRCETI.

8.4 Contravenții

Contravențiile din domeniul comunicațiilor electronice reprezintă faptele (acțiunile sau inacțiunile) săvârșite cu vinovăție pe piața respectivă și care sunt pasibile de sancțiuni contravenționale, prevăzute

de cap. XIV al *Codului contravențional nr.218-XVI din 24.10.2008*.

Pe parcursul anului 2012, urmare a efectuării celor **142** de controale, specialiștii ANRCETI au încheiat **22** de procese verbale cu privire la contravenții (cu **63%** mai puțin decât în 2011, numărul cărora a însumat **59**). În opinia ANRCETI, tendința de diminuare a numărului de procese verbale încheiate se datorează, în mare parte, acțiunilor de școlarizare realizate în cadrul controalelor, precum și desfășurării celor două seminare cu furnizorii din zonele de centru și nord ale R. Moldova.

Numărul total al proceselor-verbale, încheiate de către specialiștii ANRCETI, poate fi divizat:

- după subiectul contravenției:
 - **13** procese verbale încheiate în privința persoanelor fizice;
 - **9** - în privința persoanelor juridice.
- după genul de activitate al contravenientului:
 - **7** procese verbale încheiate în privința furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice;
 - **15** - în privința altor persoane (agenți economici care activează în domeniul construcțiilor și persoane fizice, cota cărora în numărul total de contravenții constituie peste 68%, față de 46% în anul 2011).

Clasificarea proceselor verbale, în funcție de contravențiile săvârșite, este reflectată în Figura 12.

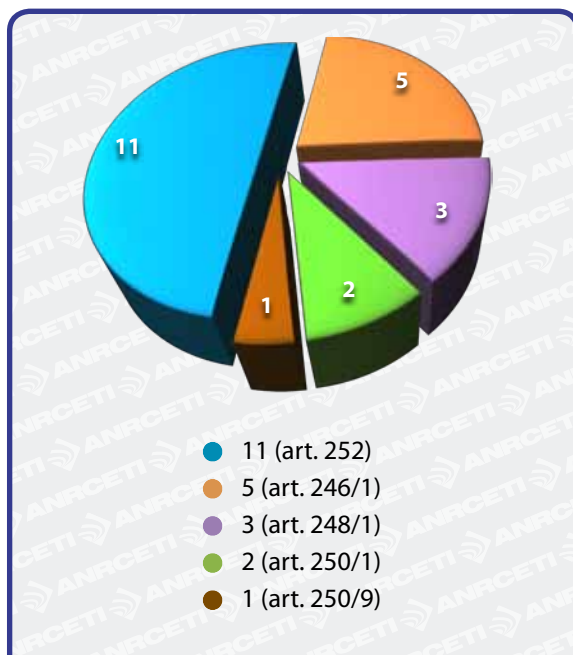

Figura 12 Clasificarea proceselor verbale în funcție de contravențiile săvârșite

Potrivit datelor din diagrama de mai sus, cele mai frecvente contravenții constatate au fost:

- conectarea sau admiterea conectării neautorizate la rețelele de comunicații electronice (art. 252, Cod contravențional);
- furnizarea neautorizată a rețelilor sau a serviciilor de comunicații electronice (art. 246 alin.(1), Cod contravențional);
- utilizarea fără licență și fără permis tehnic a canalelor/frecvențelor radio (art. 248 alin.(1), Cod contravențional).

Toate procesele verbale au fost remise în instanța de judecată competentă pentru a fi examinate în fond. Conform situației din 31.12.2012, au fost examinate și, respectiv, pronunțate hotărâri definitive a instanței, asupra a **19** procese verbale, după cum urmează:

- **14** - aplicarea sancțiunilor contravenționale în formă de amendă;
- **3** - recunoașterea vinovăției făptașilor, dar care nu au fost sancționați din cauza expirării termenului de prescripție a răspunderii contravenționale;
- **2** - clasarea proceselor verbale din diferite motive (calificarea lipsei faptei contravenționale și, respectiv, de deces al contravenientului).

În rezultatul examinării cauzelor, potrivit hotărârilor instanței de judecată, asupra contravenienților au fost aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă, în mărime de **35,8 mii** lei (1790 unități convenționale).

Pe parcursul anului 2012, Curtea de Apel (colegiul penal) din mun. Chișinău a examinat **6** recursuri depuse de contravenienți asupra Hotărârilor Judecătorești din mun. Chișinău, prin care, în baza pro-

ceselor verbale încheiate de către ANRCETI au fost aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă. Procesele verbale respective au fost întocmite în anul 2011, iar examinarea lor în prima instanță și/sau la Curtea de Apel a avut loc în anul 2012.

Ca rezultat, în **5** cazuri Colegiul penal al Curții de Apel a respins recursurile calificându-le drept nefondate, cu menținerea în vigoare a hotărârilor atacate, iar în cauza contravențională a cet. Pavel Postolachi, administrator „GONVARO-CON” S.R.L., a admis recursul depus, casând hotărârea atacată și a dispus trimiterea dosarului la o nouă examinare în prima instanță în alt complet de judecată.

Din cele 5 cazuri „câștigate”, 4 procese verbale au fost întocmite de către specialiștii ANRCETI în privința companiilor de construcții care prin acțiunile sale au încălcat regulile de protecție a rețelilor de comunicații electronice și un proces verbal în privința cet. Stepan Piron, care a utilizat frecvențe radio neatribuite de către ANRCETI în scopul retransmisiei programelor audiovizuale prin eter.

În anul 2013 ANRCETI va continua supravegherea respectării legislației în vigoare de către participanții la piața comunicațiilor electronice prin monitorizarea activităților din domeniu, dar și, după caz, prin efectuarea controalelor ce se impun în vederea îmbunătățirii situației la compartimentul vizat.

Un rol aparte în desfășurarea acestor activități va reveni supravegherii modului de aplicare de către furnizori a Regulamentului privind furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice utilizatorilor finali, care urmează a fi aprobat de Consiliul de Administrație al ANRCETI în trimestrul I al anului 2013.

9 EXAMINAREA LITIGIILOR

9.1 Litigii între furnizori

Potrivit dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. q) din *Legea 241/2007*, una din funcțiile de bază a ANRCETI este soluționarea litigiilor între furnizorii de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice în scopul asigurării liberei concurențe și protecției intereselor utilizatorilor finali ai acestor servicii. Conform art. 14 alin. (5) din aceeași lege, în cazul în care litigiile între furnizori nu pot fi soluționate de către aceștia de sine stătător, ele sunt examinate de către ANRCETI în limitele competenței sale. La sesizarea oricărei părți, ANRCETI adoptă o decizie obligatorie în vederea soluționării litigiului. Decizia ANRCETI poate fi atacată în instanța de judecată competentă.

Activitatea de soluționare a litigiilor între furnizori se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedura de soluționare a litigiilor din domeniul comunicațiilor electronice, aprobat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 15 din 23.09.2008*.

9.2 Litigii soluționate

În anul 2012, ANRCETI a examinat și a luat decizii asupra a două litigii – unul între S.R.L. "Sun Communications" și S.A. „Moldtelecom” și altul între S.R.L. „StarNet” și S.A. „Moldtelecom”.

Drept temei pentru inițierea procedurii de soluționare a primului litigiu a servit reclamația S.R.L. "Sun Communications" nr.02-12/121 din 27.02.2012 prin care aceasta a solicitat rezolvarea diferendului apărut în procesul de negociere cu S.A. „Moldtelecom” a contractului de colocare și a contractului de furnizare a energiei electrice. Pretenția S.R.L. "Sun Communications" s-a bazat, în principal, pe prevederile *Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 5 din 28.03.2011* cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. "Moldtelecom" în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix (în continuare *Hotărârea ANRCETI nr.5/2011*). Reclamantul a adus argumente, potrivit cărora condițiile contractului de colocare propuse de S.A. „Moldtelecom” nu corespund *Hotărârii ANRCETI nr. 5/2011* și dispozițiilor Codului civil al Republicii Moldova.

În urma examinării litigiului, Consiliul de Administrație al ANRCETI a emis Decizia nr. 09/SL din 26.04.2012, prin care a constatat respectarea necorespunzătoare de către S.A. „Moldtelecom” a dispozițiilor pct. 54 subpct. 5 și subpct. 8 din *Hotărârea nr. 5/2011*, potrivit cărora S.A. „Moldtelecom” este obligată să includă în Oferta de referință pentru acces la bucla locală (ORA) condițiile comerciale de furnizare a serviciilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucle locale și a serviciilor conexe, inclusiv prețurile la toate serviciile de acces și serviciile asociate acestora, într-un mod suficient de detaliere, inclusiv formule de determinare a prețurilor sau sumelor remunerațiilor, cerințele și procedura de acces la echipamentele și spațiile colocate ale personalului furnizorilor-solicitanți, inclusiv a S.R.L. "Sun Communications".

Prin aceeași decizie, ANRCETI a constatat și nerespectarea de către S.A. „Moldtelecom” a prevederilor pct. 65 din *Hotărârea ANRCETI nr. 5/2011*, care prescrie furnizorului reclamat includerea în ORA (inclusiv în acordul de contractare a serviciului de acces) a modului de compensare de către S.A. „Moldtelecom” a prejudiciilor cauzate de nerespectarea termenilor

stabiliți și/sau a condițiilor stabilite pentru furnizarea oricărei forme de acces și/sau a oricărui serviciu conex sau de remedierea cu întârziere a defectunilor.

Conform deciziei sale, ANRCETI a admis parțial pretențiile S.R.L. "Sun Communications" și a obligat S.A. „Moldtelecom” (i) să revizuiască Contractul de colocare încheiat cu reclamantul în vederea conformării acestuia la prevederile *Hotărârii ANRCETI nr. 5/2011* și (ii) să includă, în termen de 15 zile, în contractul de colocare modul de compensare a prejudiciilor cauzate de nerespectarea termenilor stabilți și/sau a condițiilor stabilite pentru furnizarea oricărei forme de acces și/sau a oricărui serviciu conex sau de remedierea cu întârziere a defectunilor.

Procedura de soluționare a celui de-al doilea litigiu a fost pornită în baza reclamației S.R.L. „StarNet” nr. SN 21/238 din 05.10.2012, care a avut ca obiect neexecutarea de către S.A. „Moldtelecom” a prevederilor pct. 40 din anexa la *Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 28 din 01.11.2011* cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. "Moldtelecom" în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie (continuare *Hotărârea ANRCETI nr. 28/2011*).

Pct. 40 din anexa la *Hotărârea ANRCETI nr. 28/2011* prescrie S.A. „Moldtelecom” că în cazul tranzitului internațional de apeluri către numere geografice fixe sau non-geografice independente de locație ale altor furnizori naționali, inclusiv S.R.L. „StarNet”, acesta nu va pretinde negocierea, stabilirea sau păstrarea unui tarif pentru terminarea națională a acestor apeluri sub nivelul de 90% din tariful aplicat de S.A. „Moldtelecom” pentru servicii similare de terminare națională în rețeaua sa fixă a apelurilor inițiate în rețelele furnizorilor străini. Comisia de soluționare a litigiului a constatat că Acordul de interconectare încheiat între părțile implicate în litigiu prevede un tarif de 70% (0,07 USD) din tariful aplicat de S.A. „Moldtelcom” în tranzacțiile sale comerciale internaționale legate de terminarea traficului.

În urma medierii litigiului de către ANRCETI, S.A. „Moldtelecom” a acceptat să amendeze Acordul de interconectare încheiat cu S.R.L. „StarNet” prin modificarea tarifului de la 0,07 USD la 0,09 USD, ceea ce constituie 90% din tariful internațional perceput de S.A. „Moldtelecom”, fiind conform prevederilor *Hotărârii ANRCETI nr. 28/2011*, dar numai după completarea Acordului de interconectare semnat de părți cu clauze care să clarifice modalitățile de achitare a plăților în conformitate cu Regulamentul Internațional al Telecomunicațiilor al UIT și prevederile art. 4 alin. (1) din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04. 1997.

10 PROTECȚIA DREPTURILOR UTILIZATORILOR FINALI

În anul de referință, ANRCETI a desfășurat activitățile sale în domeniul protecției drepturilor utilizatorilor finali în conformitate cu planul anual de acțiuni pentru implementarea „Strategiei Naționale în domeniul protecției consumatorilor pentru perioada anilor 2008-2012”.

Principalele activități ale ANRCETI în acest domeniu au fost axate pe următoarele direcții:

- familiarizarea furnizorilor cu prevederile actelor normative referitoare la obligațiile lor față de utilizatorii finali ai serviciilor și informarea ultimilor cu privire la drepturile și obligațiile lor în relația cu furnizorii;
- elaborarea actelor de reglementare menite să asigure respectarea de către furnizori a drepturilor utilizatorilor finali;
- examinarea și soluționarea petițiilor și adresărilor parvenite de la utilizatorii finali.

10.1 Măsurile luate în beneficiul utilizatorilor finali

În perioada de raport, ANRCETI a elaborat și a supus consultării publice proiectul Regulamentului privind furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice utilizatorilor finali. Elaborarea proiectului a fost cauzată de necesitatea ajustării cadrului secundar de reglementare la cerințele *Legii 241/2007* și de lipsa reglementărilor privind furnizarea serviciilor de acces la Internet și de retransmisie a programelor audio-vizuale utilizatorilor finali. El are scopul de a asigura protecția drepturilor utilizatorilor finali în relațiile cu furnizorii de servicii de comunicații electronice, transparența tarifelor și a condițiilor de utilizare a serviciilor, informarea regulată de către furnizori a utilizatorilor finali despre toate aspectele legate de furnizarea serviciilor. Proiectul dat urmează să fie aprobat de către ANRCETI în trimestrul I al anului 2013.

În anul de referință, ANRCETI a continuat lucrările de stabilire și actualizare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice. În acest scop, a fost revizuită Anexa 2 a *Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 278 din 17.11.2009*, care stabilește parametrii de calitate pentru serviciul public de acces la Internet. Prin *Hotărârea sa nr. 66 din 29.11.2012* ANRCETI a extins numărul parametrilor de calitate a serviciilor publice de acces la Internet, printre acestea fiind și un set de parametri ce țin de satisfacerea intereselor consumatorilor de servicii: termenul de remediere a deranjamentelor; frecvența reclamațiilor utilizatorilor finali; frecvența reclamațiilor referitoare la deranjamente; reclamații privind taxarea serviciilor; termenul de soluționare a reclamațiilor primite de la utilizatorii finali.

Prin hotărârea sa ANRCETI a stabilit modalitățile de măsurare a parametrilor susmenționați și a recomandat valorile minime a acestor parametri, valori în care urmează să se încadreze furnizorii respectivi. Acestea urmează să includă, după caz, parametrii de calitate susmenționați în contractele încheiate cu utilizatorii finali sau în condițiile generale de furnizare a serviciului.

ANRCETI consideră că prin asigurarea transparenței parametrilor de calitate a serviciului de acces la Internet, utilizatorii finali își vor putea evalua furnizorul și evoluția calității serviciului în timp, ceea ce va contribui la creșterea capacității consumatorilor de a-și apăra mai bine interesele și, în același timp, va stimula și susține concurența pe piața serviciilor de acces la Internet.

În aceeași perioadă, ANRCETI a aprobat un set de acte de reglementare pentru implementarea portabilității numerelor în R. Moldova, lucrare menită să asigure realizarea dreptului utilizatorilor finali la libera alegere a furnizorului de servicii publice de telefonie, fără necesitatea de a schimba numărul de telefon.

10.2 Adresări și petiții

În anul de referință, ANRCETI a examinat și răspuns la **573** de adresări parvenite de la persoane fizice și juridice, inclusiv **206** solicitări privind accesul la informație, **183** cereri de expertizare tehnică, juridică și economică, **132** de petiții și **52** de adresări formulate în cadrul audiențelor și prin intermediul telefonului „verde” al ANRCETI - 080080080. În anul 2012 numărul adresărilor la ANRCETI a fost practic la nivelul anului 2011 (569).

În majoritatea cazurilor, autorii adresărilor, persoane fizice și juridice, au solicitat de la ANRCETI informații despre trecerea la formatul de tip „închis” de apelare a numerelor de telefonie fixă, înlocuirea numerelor telefonice locale scurte de forma „14xx” cu numere naționale scurte de forma „14xxx”, etapele regimului de autorizare generală, date despre furnizorii ce activează pe piața serviciilor de comunicații electronice, legislație și analize de piață, etc. La toate adresările ANRCETI a răspuns în termenii stabiliți de lege.

Din cele **132** de petiții înregistrate la ANRCETI în 2012, **100** - au parvenit de la utilizatorii finali (consumatori de servicii) și **32** - de la furnizorii serviciilor publice de comunicații electronice. În 2012, ANRCETI a primit cu 38 de petiții mai puțin decât în anul 2011.

Situația privind petițiile depuse la ANRCETI în anii 2005 - 2012 de către furnizorii serviciilor de comunicații electronice și utilizatori finali ai acestor servicii este reflectată în figura 13.

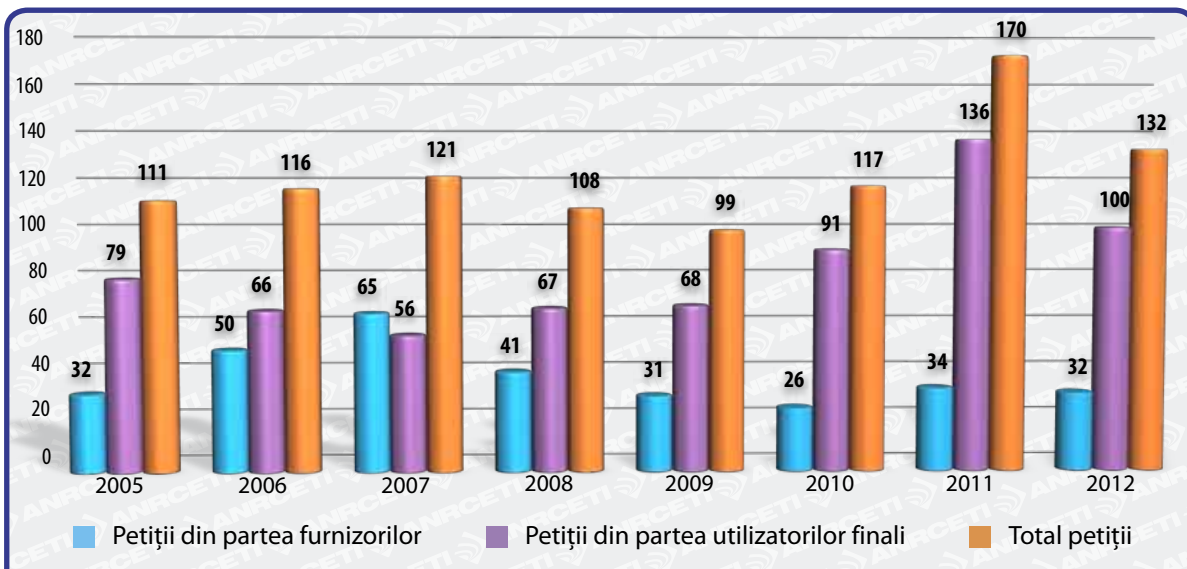

Figura 13 Numărul petițiilor depuse la ANRCETI de către furnizorii serviciilor de comunicații electronice și utilizatori finali ai acestor servicii

Din numărul total de petiții, înregistrate în 2012, **89** au fost adresate direct ANRCETI, iar **43** – prin intermediul instituțiilor de stat. Majoritatea absolută a petițiilor (**80%**) au fost examinate din oficiu, iar celelalte (**20%**) – în cadrul unor deplasări în teritoriu.

Cele mai multe petiții au parvenit de la utilizatorii serviciilor de telefonie mobilă (**34**) și serviciilor de acces la Internet (**25**). Utilizatorii serviciilor de interconectare și acces la infrastructură au expediat **18** petiții, ai celor de retransmisie a programelor televizate – **15** și ai serviciilor de telefonie fixă – **9** petiții.

Ca și în anii precedenți, cele mai multe petiții au parvenit de la clienții deserviți de cei mai mari furnizori de pe piața comunicațiilor electronice – S.A. „Moldtelecom” (**64** petiții), S.A. „Moldcell” (**14** petiții), S.A. „Orange Moldova” (**7** petiții), Î.M. „Sun Communications” S.R.L. (**8** petiții) și „Starnet” S.R.L. (**9** petiții).

În urma investigațiilor efectuate de ANRCETI, s-a constatat, că **24** petiții (**18%**) sunt fondate, iar faptele expuse în **63** petiții (**48%**) nu s-au adeverit, aceste petiții fiind calificate drept neîntemeiate. Semnatarii a **24** petiții au primit explicațiile de rigoare, **5** petiții au fost remise după competență, **6** petiții au fost respinse pe motiv că nu corespund cerințelor legislației în vigoare, iar **13** petiții au fost examinate în ianuarie 2013.

Urmare a verificării faptelor expuse în petițiile întemeiate, ANRCETI a avertizat furnizorii reclamați asupra încălcărilor comise și le-a cerut lichidarea lacunelor depistate în termenele prevăzute de lege. Această abordare a facilitat identificarea soluțiilor pentru rezolvarea problemelor semnalate de petiționari.

Datele privind solicitările de informații de interes public și petițiile examinate de ANRCETI în anul 2012, sunt reflectate în tabelul nr. 2

Tabelul 2 Solicitări de informații de interes public și petiții

	2011	2012
Numărul total de solicitări:	569	573
■ Solicitări de acces la informație, inclusiv depuse electronic	169	206
■ Cereri de expertizare tehnică, juridică, economică	193	183
■ Adresări prin intermediul liniei „verzi”	33	47
■ Adresări prezentate în cadrul audiențelor	4	5
■ Petiții	170	132
a. Petiții în funcție de domeniul de interes		
• servicii telefonie mobilă	39	34
• servicii TV prin cablu	22	15
• servicii Internet	27	25

	2011	2012
• servicii telefonie fixă	40	9
• radiodifuziune	2	-
• interconectare, acces la infrastructură	16	18
• servicii de conținut	3	3
• resurse de numerotare	-	8
• de ordin general	21	20
b. Aspecte reclamate		
• temeri de influență a câmpului electromagnetic generat de stațiile de bază asupra sănătății	5	6
• corectitudinea datelor înscrise în facturi	21	26
• majorarea tarifelor	16	5
• calitatea serviciilor prestate, disfuncționalități	23	29

	2011	2012
• clauze abuzive în contractele încheiate cu utilizatorii finali	5	1
• încălcarea clauzelor contractuale, acordurilor de interconectare, actelor normative	76	48
• deconectarea ilegală de la rețea/restricționarea de acces la rețea/sistarea serviciilor	17	11
• atitudine discriminatorie în furnizarea serviciilor față de unii abonați în raport cu alți abonați/acțiuni anticoncurențiale ale unor furnizori	6	-
• concurență neloială	-	4
• atribuirea resurselor de numerotare	-	2
• prejudicii cauzate	1	-
c. Petiții după furnizorul de servicii/rețele		
• S.A. "Moldtelecom"	87	64
• S.A. "Moldcell"	13	14
• S.A. "Orange Moldova"	8	7
• Î.M. "Sun Communications" S.R.L.	11	8
• "DIC" S.R.L.	1	-
• "I.C.I. Resurse" S.R.L.	1	-
• "Eventis Mobile" S.R.L.	1	-
• "Starnet" S.R.L.	8	9
• "Teodad" S.R.L.	4	-
• "Realvit TV" S.R.L.	1	-
• "Focus-Sat" S.R.L.	2	1
• "PBX Service" S.R.L.	1	-

De menționat că, în majoritatea cazurilor, autorii adresărilor formulate în cadrul audiențelor și prin intermediul telefonului „verde” al ANRCETI – 080080080 - au solicitat ajutor din partea ANRCETI în soluționarea unor probleme concrete. Specialiștii ANRCETI au dat solicitanților explicații și recomandări cu privire la modul de rezolvare a problemelor cu care s-au confruntat dânsii, le-au oferit informații utile și sfaturi pentru o mai bună înțelegere a serviciilor și ofertelor existente pe piața comunicațiilor electronice.

11 COMUNICARE

Obiectivul de bază al activității de comunicare a ANRCETI rezidă în informarea operativă a reprezentanților industriei de comunicații electronice și a opiniei publice despre inițiativele, proiectele, deciziile și activitățile sale de interes public, astfel încât persoanele interesate să beneficieze de informații necesare și utile despre reglementările ANRCETI, noutățile și situația de pe piața de comunicații electronice.

În 2012, activitățile de comunicare s-au axat pe reflectarea principalelor acțiuni desfășurate în acest an de către ANRCETI (trecerea la formatul de tip „închis” de apelare a numerelor de telefonie fixă, înlocuirea

	2011	2012
• S.A. "Riscom"	1	-
• "Oldima" S.R.L.	1	2
• I.S. "Radiocomunicații"	2	-
• "Danis" S.R.L.	1	-
• "Tele-Crio" S.R.L.	-	1
• "Extindere" S.R.L.	-	1
• "Rosanin Plus" S.R.L.	-	1
• "Iumas TV" S.R.L.	-	1
• "Data Network Communications" S.R.L.	-	1
• "Diana Net" S.R.L.	-	1
• "Nordlinks" S.R.L.	-	1
• "Arax Impex" S.R.L.	-	1
• "Denavia TV" S.R.L.	-	1
• "Cartel Sistem" S.R.L.	-	1
• Fără specificarea furnizorului	26	16
• Prestatori ai serviciilor de conținut	1	1
d. Petiții adresate de persoane fizice		
• Petiții adresate de persoane juridice	52	32
e. Petiții din partea furnizorilor de rețele și servicii		
• Petiții din partea utilizatorilor finali	136	100
f. Petiții întemeiate		
• Petiții neîntemeiate	72	63
• Petiții remise după competență	6	5
• Prezentate explicatii	33	24
• Petiții respinse	-	6
• Petiții în curs de examinare	13	10

numerelor telefonice locale scurte de forma „14xx” cu numere naționale scurte de forma „14xxx”, desfășurarea seminarelor consultative pentru furnizori, organizarea concursului de selectare a administratorului bazei centralizate de date pentru implementarea portabilității numerelor telefonice și al celui pentru obținerea licenței de utilizare a sub – benzii de frecvențe 3750 – 3800 MHz, etc.), informarea reprezentanților industriei despre consultările publice și aprobarea proiectelor de acte de reglementare, informarea utilizatorilor finali despre drepturile și obligațiile pe care le au aceștia în relația cu furnizorii de servicii.

11.1 Procesul de consultare și comunicarea cu industria

În perioada de raport, ANRCETI a dezvoltat comunicarea sa cu industria prin organizarea a două seminare consultative pentru furnizorii din zona de centru și cea de nord a R. Moldova, a mai multor ședințe de lucru la care au fost discutate probleme de actualitate privind reglementarea piețelor de comunicații electronice, precum și prin desfășurarea consultărilor publice asupra proiectelor de hotărâri ale Consiliului de Administrație. Un rol important în comunicarea cu industria îl joacă pagina web a ANRCETI și materialele informative expediate solicitanților prin mijloace electronice. Pe parcursul anului 2012, materialele informative ale ANRCETI, redactate în

limbile română și rusă (o parte și în engleză), au fost remise prin poșta electronică unui număr de peste 160 persoane interesate.

În această perioadă, ANRCETI a supus consultărilor publice prin intermediul paginii sale web 65 de proiecte de hotărâri ale Consiliului de Administrație, dintre care 59 - au fost aprobate în ședințe publice ale Consiliului, celelalte urmând să fie examinate și aprobate în primul trimestru al anului 2013. Toate consultările și ședințele publice ale Consiliului de Administrație au fost anunțate pe pagina web prin materiale informative care au

cuprins sinteza conținutului proiectelor, argumentarea necesității adoptării lor, date despre documentele care le însoțesc, sinteze ale recomandărilor prezentate de părțile interesate pe marginea proiectelor consultate.

În cadrul consultărilor publice desfășurate în 2012, ANRCETI a primit din partea părților interesate în total 195 de recomandări pe marginea proiectelor elaborate de ea. Din cele 195 de recomandări 112 au fost calificate de către ANRCETI drept întemeiate și au dus la modificarea și completarea unor proiecte de hotărâri ale Consiliului de Administrație.

Tabelul 3 Procesul de consultare publică a proiectelor ANRCETI, anii 2010 – 2012

	2010	2011	2012
1 Numărul proiectelor supuse consultărilor publice	67	29	65
2 Numărul proiectelor anunțate pe pagina web	67	29	65
3 Numărul audierilor, dezbaterilor și ședințelor publice	40	35	78
4 Numărul recomandărilor recepționate	420	240	195
5 Numărul recomandărilor considerate întemeiate	175	111	112
6 Numărul hotărârilor adoptate	60	23	
7 Numărul cazurilor în care hotărârile ANRCETI au fost contestate pentru nerespectarea Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008	0	0	0
8 Numărul sancțiunilor aplicate pentru încălcarea Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008	0	0	0

11.2 Comunicarea cu publicul

În comunicarea sa cu publicul ANRCETI a utilizat, ca și în anii precedenți, două instrumente principale de lucru: pagina sa web oficială și mass – media. Prin intermediul acestor mijloace ANRCETI a desfășurat două campanii de informare a publicului: (i) despre înlocuirea numerelor telefonice locale scurte de forma „14xx” cu numere naționale scurte de forma „14xxx” (utilizate pentru oferirea serviciilor informaționale despre transport, inclusiv taxi, servicii medicale, etc) și (ii) despre trecerea la noul format de apelare a numerelor de telefonie fixă de tip „închis”. În ambele cazuri, responsabili ai ANRCETI au prezentat în cadrul unor emisiuni televizate și radiofonice comunicări, explicații și răspunsuri la întrebările publicului pe marginea temelor menționate mai sus.

În campaniile de informare a publicului ANRCETI a utilizat activ pagina sa electronică. Pe ea au fost postate zeci de știri și comunicate de presă la temele nominalizate. De menționat că în ultimii doi ani pagina web a ANRCETI a fost accesată de tot mai mulți utilizatori. În 2012, numărul vizitatorilor unici care au accesat pagina web oficială a ANRCETI a crescut, față de 2011, de mai bine de două ori: de la 38,8 mii, în 2011, la 80 mii – în 2012, iar numărul total al vizitatorilor – cu 44%: de la 107,9 mii la 155,3 mii.

Datele statistice privind accesarea paginii web a ANRCETI arată că din numărul total de vizitatori

aproape jumătate – 77,3 mii (49,7%) – au revenit o dată sau de mai multe ori în cursul anului la site, iar mai bine de jumătate – 78 mii (50,3%) – au fost vizitatori noi. În 2012, pagina web a ANRCETI a fost accesată lunar în medie de 12,5 mii de vizitatori. Majoritatea absolută a vizitatorilor paginii web – 115,5 mii (74,4%) – sunt din R. Moldova, restul – din mai bine de 130 de țări ale lumii. Cei mai mulți vizitatori de peste hotare sunt din România (20,3 mii), Rusia (2,3 mii), Ucraina (2,2 mii) și SUA (1,3 mii).

Potrivit acelorași date statistice, lunar au fost înregistrate în medie câte 36,9 mii de vizualizări ale paginilor site-ului ANRCETI. Cele mai vizualizate compartimente ale site-ului au fost: Noutăți – 105,4 mii (23,8% din total), Testează viteza Internet – 27,8 mii (6,3%), Numere naționale scurte 14xxx – 12,8 mii (2,9%), Evoluția piețelor (Diagrame) – 11,5 mii (2,6%), Resurse atribuite – 8,1 mii (1,8%), Hotărâri ale Consiliului de Administrație – 7,7 mii (1,8%), Formulare statistice – 7,1 mii (1,6%).

Specialiști în domeniu explică creșterea numărului de vizitatori ai paginii web prin sporirea interesului mai multor categorii de persoane față de situația de pe piețele de comunicații electronice, tehnologiile și serviciile oferite de jucătorii de pe aceste piețe, activitățile și reglementările ANRCETI, dar și față de oportunitățile oferite de site consumatorilor de servicii din sectorul TIC.

Accesând pagina web, dâșii au posibilitatea nu numai să afle informația necesară despre furnizorii care activează în sectorul TIC, obligațiile acestora față de utilizatorii de servicii, dar și să deschidă formularul electronic „Consultări on-line” pentru a adresa întrebări și primi de la ANRCETI consultații și răspunsuri la ele. Totodată, la accesarea compartimentelor speciale „Pagina utilizatorului”, „Întrebări frecvente” și „Ghidul utilizatorului”, consumatorii de servicii pot afla multe lucruri noi despre drepturile și obligațiile pe care le au în relația cu furnizorii de servicii, pot primi sfaturi despre modul de soluționare a problemelor cu care se confruntă, informații utile pentru o mai bună înțelegere a serviciilor și ofertelor existente pe piață.

De menționat că în anul 2012 pagina web a ANRCETI a fost dezvoltată și completată cu noi surse informaționale, iar pentru vizitatorii acesteia a fost pus în aplicare un motor de căutare a documentelor. În aceeași perioadă, a fost lansat un nou compartiment - „Date publice”, care cuprinde principalele documente despre situația la zi din industria comunicațiilor electronice, despre furnizorii din acest sector și resursele limitate atribuite de ANRCETI, precum și o pagină nouă cu date despre furnizorii care activează în unitățile administrativ – teritoriale ale R. Moldova. Totodată, au fost elaborate și postate, în premieră, pe pagina web cinci banere informaționale despre principalele evenimente și activități de interes public desfășurate de ANRCETI.

11.3 Comunicarea cu mass-media

În anul 2012, ANRCETI a continuat politica sa de deschidere pentru dialog și cooperare cu mediile de informare în masă. Ea a dat curs invitațiilor de participare la emisiuni radio și TV și a răspuns la toate solicitările reprezentanților mass – media de a le acorda interviuri și/sau informații de interes public.

În majoritatea cazurilor, responsabilii ANRCETI au dat explicații și comentarii pe marginea unor subiecte de actualitate, precum ar fi: avantajele utilizării numerelor naționale scurte pentru servicii armonizate cu caracter social 116000, 116111 și 116123, implementarea portabilității numerelor telefonice, eliberarea licențelor pentru serviciile 4G, trecerea la formatul de tip „închis” de apelare a numerelor de telefonie fixă, etc. Ultimul subiect a fost abordat la briefing - ul de presă cu tema „Republica Moldova trece la Planul de numerotare de tip „închis”, organizat la 29 martie 2012. Acest eveniment a fost reflectat pe larg de principalele posturi de televiziune și radio, agenții de presă și alte publicații republicane.

Accentul principal în comunicarea cu mass – media a fost pus pe asigurarea acestora cu materiale informative despre activitățile de interes public ale ANRCETI, evoluția piețelor de comunicații electronice, inițiativele, proiectele și reglementările sale. În acest scop, în cursul anului, au fost scrise și difuzate 125 de știri și comunicate de presă. Acestea au fost expuse pe pagina web a ANRCETI, o bună parte dintre ele fiind preluate de mai multe mijloace de informare în masă.

În presa scrisă au apărut circa 40 de publicații cu subiecte legate de activitățile ANRCETI și de evoluția piețelor de comunicații electronice, toate publicațiile fiind postate pe pagina web a ANRCETI. Totodată, presa electronică a difuzat circa 100 de materiale cu subiecte similare. Majoritatea materialelor apărute în mass – media au fost generate din surse de la ANRCETI (comunicate de presă, știri, răspunsuri la solicitări de informații, interviuri, participări la evenimente), ele purtând, de regulă, un caracter neutru.

12 RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI PROIECTE

În contextul politicii de integrare europeană a R. Moldova, ANRCETI a stabilit pentru activitatea sa în anul 2012 o serie de obiective concrete menite să-i asigure vizibilitate și o imagine mai bună pe plan regional și internațional. Aceste obiective au fost realizate prin stabilirea și dezvoltarea relațiilor de cooperare reciproc avantajoase cu organisme internaționale, europene și autorități de reglementare de profil, în special cu cele din Europa Centrală și de Sud - Est, precum și prin participarea ANRCETI la principalele evenimente regionale și internaționale legate de dezvoltarea sectorului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC).

12.1 Parteneriate și proiecte

În perioada de raport, ANRCETI a participat activ la multiple activități desfășurate în cadrul Parteneriatului Estic (PaE) - un acord de parteneriat încheiat de Uniunea Europeană (UE) cu Armenia, Azerbaidjan, Georgia, R. Moldova, Ucraina și Belarus în scopul aprofundării relațiilor bilaterale și multilaterale de cooperare între aceste state. ANRCETI atribuie o importanță deosebită participării sale la activitățile platformelor PaE, întrucât acest parteneriat prevede un nou cadru de cooperare și schimb de bune practici între țările membre ale PaE și statele UE, inclusiv prin crearea Grupului autorităților de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din statele membre ale PaE.

12.1.1 Activități în cadrul Parteneriatului Estic

În anul de referință, ANRCETI a avut misiunea de a coordona procesul de constituire a Grupului autorităților de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din statele membre ale PaE (în continuare Grupul reglementatorilor PaE) și a fost gazda ședinței de constituire a acestui Grup, care a avut loc la Chișinău pe 11 septembrie 2012. În cadrul acestui eveniment conducătorii autorităților de reglementare din țările PaE au semnat Memorandumul de Înțelegere privind constituirea Grupului nominalizat.

Ideea creării acestei organizații a fost lansată și discutată la seminarele pentru reglementatorii din țările PaE, organizate cu suportul UE la Viena, Austria, în octombrie 2010 și la Trakay, Lituania, în iunie 2011. Proiectul documentului de constituire a Grupului reglementatorilor PaE a fost discutat, în noiembrie 2011, la seminarul desfășurat la Barcelona, Spania, unde s-a decis de a supune acest document procedurii de avizare de către autoritățile abilitate din țările membre ale PaE și de a-l semna în cadrul unei ședințe organizate în R. Moldova, țară care i-a fost încredințată misiunea de a coordona activitățile de creare a Grupului reglementatorilor PE.

Memorandumul semnat la Chișinău stabilește structura și modalitățile de funcționare a organizației nou create, obiectivele acesteia, angajamentele părților-partenere în ceea ce privește calitatea de membru al Grupului și condițiile de participare la activitățile acestui Grup.

Obiectivul principal al Grupului reglementatorilor PaE este de a stabili și dezvolta relații de cooperare atât între autoritățile de reglementare din cadrul PaE, cât și cu autoritățile respective din țările UE, membre ale Organizației Reglementatorilor Europeni pentru Comunicații Electronice (BEREC), prin coordonarea principiilor de reglementare a sectorului TIC în vederea eficientizării procesului de reglementare și asigurării predictibilității acestuia.

Crearea Grupului nominalizat este unul din obiectivele fazei de parcurs a PaE, care urmărește scopul de a apropia statele membre ale PaE de comunitatea europeană, inclusiv prin susținerea reformelor economice, sociale și politice din aceste state. Pentru atingerea scopului propus Grupul reglementatorilor PaE va beneficia, în anii 2013 – 2014, de un proiect de asistență tehnică oferit de UE.

Reprezentanți ai ANRCETI au prezentat o informație detaliată despre rezultatele ședinței de constituire a Grupului și activitățile viitoare ale acestuia în cadrul celei de-a opta reuniuni a Platformei II „In-

tegrare economică și convergență cu politicile UE” a PaE, care a avut loc, în noiembrie 2012, la Bruxelles, Belgia. Participanții la reuniune (reprezentanți ai Comisiei Europene și Parlamentului European, BERD, ETF (European Training Foundation), EESC (European Economic and Social Committee), ai ministerelor și autorităților publice din statele PaE, precum și din țări ale UE) au luat act de rezultatele creării Grupului reglementatorilor PaE, de Memorandumul de Înțelegere, proiectul Planului de activitate pe anul 2013, precum și de agenda următoarei ședințe plenare a acestui Grup, care urmează să se desfășoare în primul trimestru al anului 2013, la Kiev, Ucraina.

12.1.2 Acorduri bilaterale

În anul 2012, ANRCETI a consolidat relațiile sale de cooperare cu autoritățile naționale de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din Lituania (RRT) și România (ANCOM).

În calitate sa de coordonator al procesului de constituire a Grupului reglementatorilor PaE, ANRCETI a conlucrat activ cu Autoritatea de Reglementare din Lituania, desemnată drept vice coordonator al acestui proces. Ea a oferit suportul necesar pentru pregătirea documentelor de constituire a Grupului și desfășurarea primei ședințe plenare a acestuia. În același an, la solicitarea ANRCETI, experții acestei autorități au susținut la Chișinău un atelier de lucru, în cadrul instrumentului de finanțare TAIEX, la care au prezentat angajaților ANRCETI experiența lor în domeniul implementării portabilității numerelor telefonice. Totodată, Autoritatea de Reglementare din Lituania a acordat asistența necesară pentru organizarea unei vizite de lucru a unui responsabil din cadrul ANRCETI la Vilnius pentru a se familiariza cu practica organizării bazei centralizate de date pentru portabilitatea numerelor.

În scopul consolidării acestor relații conducătorii celor două autorități de reglementare au semnat, în septembrie 2012, Memorandumul de Înțelegere privind facilitarea cooperării și a schimbului de informații în domeniul comunicațiilor electronice. Documentul prevede cadrul necesar pentru cooperare și schimb de informații între cele două părți în domeniul reglementării și supravegherii activităților din sectorul comunicațiilor electronice, desfășurarea acțiunilor comune și a schimbului de experiență în scopul promovării concurenței și a intereselor legitime ale utilizatorilor finali, în acord cu cele mai bune practici comunitare și internaționale.

În același an, ANRCETI a intensificat raporturile sale cu Autoritatea de reglementare din România (AN-

COM), cu care a semnat, în iunie 2011, un Memorandum de înțelegere privind facilitarea cooperării și a schimbului de informații. În baza acestui memorandum, reprezentanții ANRCETI au efectuat, în mai 2012, o vizită de lucru la ANCOM, unde s-au familiarizat cu cele mai bune practici de reglementare a sectorului de comunicații electronice, iar în noiembrie 2012, în cadrul altei vizite de lucru, au participat la conferința internațională "Înapoi spre viitor: următorii 10 ani pe piața de comunicații", eveniment legat de împlinirea a 10 ani de reglementare a comunicațiilor electronice și serviciilor poștale din România. În aceeași perioadă, experți din cadrul ANRCETI au participat la a doua reuniune a Grupului de lucru regional ECE cu tema: "Armonizarea spectrului de frecvențe pentru comunicații mobile", care s-a desfășurat martie 2012, la București.

12.1.3 Proiect de asistență tehnică TAIEX

În anul de referință, ANRCETI a beneficiat de un nou program de asistență tehnică oferit în cadrul instrumentului de finanțare TAIEX al UE. În cadrul acestui program, o echipă de experți de la Autoritatea de Reglementare din Lituania au susținut, la ANRCETI, un atelier de lucru, axat pe analiza cadrului legislativ și de reglementare privind autorizarea generală, licențierea utilizării spectrului de frecvențe, monitorizarea și controlul activității furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, prevenirea și combaterea contravențiilor în sectorul TIC.

În cadrul atelierului, specialiști ai ANRCETI au prezentat comunicări privind cadrul legislativ în domeniu, experiența acumulată și problemele cu care se confruntă în procesul reglementării sectorului TIC. Experții lituanieni, care în prealabil au efectuat o analiză a actelor normative ale R. Moldova în domeniul TIC în contextul cadrului de reglementare al UE, au prezentat concluziile, comentariile și sugestiile lor privind modul de armonizare a legislației moldovenești cu cadrul de reglementare european și au oferit ANRCETI recomandări privind eficientizarea activității ei de reglementare.

12.2 Organizarea unor foruri regionale și internaționale

Pe lângă participarea la organizarea ședinței de constituire a Grupului reglementatorilor PaE, în anul de referință, ANRCETI a primit delegați și invitați ai altor forumuri, seminare și conferințe organizate de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT) și Comunitatea Regională în domeniul Comunicațiilor (CRC).

Astfel, ANRCETI a participat în comun cu UIT și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (MTIC) la organizarea Seminarului Regional de Dezvoltare pentru țările CSI „Politica și strategia de dezvoltare a TIC în spațiul CSI. Aspecte ale reglementării”, desfășurat în mai 2012 la Chișinău. În aceeași perioadă, o echipă de specialiști din cadrul ANRCETI a participat la Forumul Regional de Dezvoltare pentru Europa și CSI „Rețele de generația următoare (NGN) și comunicații în bandă largă”, organizat la Chișinău de UIT și MTIC în cadrul Zilelor Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în Republica Moldova - 2012. Participanții la forum au dezbătut multiple aspecte legate de reglementarea comunicațiilor cu acces radio în bandă largă, de promovarea concurenței și încurajarea investițiilor în dezvoltarea acestui segment de piață, debateri la care au participat și reprezentanții ANRCETI.

12.3 Participarea la foruri regionale și internaționale

În anul de referință, reprezentanții ANRCETI au participat la mai multe foruri, seminare și reuniuni, organizate de organisme regionale, europene și internaționale în domeniul TIC, fapt care a contribuit la îmbunătățirea imaginii instituției noastre.

Totodată, ANRCETI a participat la multiple activități ale Comunității Regionale în domeniul Comunicațiilor (CRC) și ale Comisiei pentru coordonarea activității autorităților de reglementare a telecomunicațiilor din cadrul CRC, comisie condusă de directorul ANRCETI, Sergiu Sîtnic. Cooperarea cu această organizație regională oferă oportunități pentru coordonarea și soluționarea problemelor existente în sectorul TIC din țările din această regiune, precum și pentru efectuarea schimbului de experiență privind dezvoltarea TIC.

În decursul anului vizat, delegații din partea ANRCETI au participat la următoarele evenimente organizate sub egida CRC:

- ședința a 46-a a Consiliului conducătorilor administrațiilor naționale de telecomunicații (Așhabad, 12.06.12 – 13.06.12);
- ședința a VI-a a Comisiei pentru coordonarea activității autorităților de reglementare a telecomunicațiilor (Kiev, Ucraina, 14.09.12);
- ședința a 26-a comună a operatorilor, Comisiei pentru telecomunicații și Comisiei economie în telecomunicații (27.09.12 – 29.09.12, Alma-Ata, Kazahstan).

În aceeași perioadă, reprezentanții ANRCETI au participat, în premieră, (în noiembrie 2012) la unul din atelierele de lucru organizat de Autoritatea pentru Tehnologia Informației și Comunicațiilor a Turciei

(ICTA), în cadrul căruia a fost studiată experiența ICTA privind elaborarea reglementărilor în domeniul TIC. În același an, ei au luat parte (în octombrie 2012) la un ciclu de seminare instructive cu tema "Politica în domeniul comunicațiilor și radiodifuziunii", organizat de Agenția Națională de Securitate și Internet și Comisia Națională de Comunicații din Republica Coreea.

Un reprezentant al Direcției Autorizare și Control din cadrul ANRCETI a participat, de asemenea, (în mai – iulie 2012) la un curs de instruire cu tema "Tehnologiile noi de telecomunicații și menținerea echipamentelor", desfășurat în orașul Wuhan, China, sub egida Ministerului Comerțului și Institutului de cercetări în domeniul poștei și telecomunicațiilor din această țară. Participarea a fost facilitată de Ambasada Republicii Populare Chineze în R. Moldova, care, la solicitarea ANRCETI, a oferit instituției noastre posibilitatea de a beneficia de un asemenea curs de instruire. În cadrul acestui curs, reprezentantul ANRCETI a studiat diverse tehnologii, inclusiv optice, conexiunea echipamentelor de transmisiuni în rețele și ajustarea/configurarea acestor echipamente în conformitate cu topologia rețelilor.

Pentru anul 2013, ANRCETI și-a propus să continue consolidarea relațiilor sale de cooperare cu UIT, BEREC, CRC, Grupul Reglementatorilor PaE, să contribuie la realizarea acordurilor cu aceste organisme, precum și a acordurilor de colaborare încheiate cu autorități de reglementare din alte țări. ANRCETI va conlucra intens cu Comisia Europeană asupra proiectului Grupului reglementatorilor PaE și va depune eforturi susținute pentru îndeplinirea misiunii sale de coordonator al activității acestui Grup.

13 RESURSE UMANE

În politica sa de resurse umane ANRCETI pune accentul pe crearea și menținerea unui climat de lucru favorabil pentru formarea unui personal stabil și eficient, pe corelarea satisfacției angajaților cu creativitatea la locul lor de muncă și pe necesitatea instruirii continue a acestora.

13.1 Managementul resurselor umane

În promovarea politicii sale de personal ANRCETI se ghidează de următoarele obiective de bază:

a) planificarea și organizarea resurselor umane (planificarea statelor de personal, sistemul de remunerare, programe de instruire și perfecționare)

b) gestiunea personalului (procedeele operaționale de administrare și gestionare a resurselor umane disponibile etc.);

c) integrarea personalului (crearea și menținerea unui climat adecvat de lucru, dreptul la libera exprimare, lucrul în echipă, comunicarea organizațională, motivarea angajaților).

În ceea ce privește motivarea, ANRCETI a pus în aplicare o strategie care să stimuleze angajații să-și desfășoare mai bine activitatea, să fie punctuali și disciplinați, să fie creativi și să vină cu sugestii de îmbunătățire a muncii.

Elementele acestei strategii se regăsesc în două documente aprobate în 2012 de Consiliul de Administrație al ANRCETI: *Instrucțiunea privind modul de acordare a distincțiilor ANRCETI și Regulamentul privind modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechimea sumară în muncă în ramura comunicațiilor electronice și tehnologia informației angajaților ANRCETI*.

Prin aprobarea acestor decizii ANRCETI a pus în aplicare un cadru motivațional stimulat pentru obținerea rezultatelor performante de către angajații săi. Prin Instrucțiunea privind modul de acordare a distincțiilor ANRCETI au fost instituite diplome de merit și premii speciale pentru cele mai bune rezultate în muncă ale subdiviziunilor și angajaților ANRCETI.

În august 2012, cu prilejul împlinirii a 12 ani de la înființarea ANRCETI, pentru succese în muncă, aportul adus în dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor electronice, spirit de echipă, perseverență, profesionalism și responsabilitate manifestate în activitățile ANRCETI, colectivului Direcției Reglementare Tehnică și Standardizare i s-a decernat Cupa Agenției „Subdiviziunea anului”, însoțită de Diploma de decernare. Totodată, cinci angajați ai ANRCETI au fost distinși, pentru spirit creativ, perseverență și profesionalism, cu Diplome de merit.

Conform situației din 01.01.2013, la ANRCETI lucrează 54 de angajați, circa 89% dintre care reprezintă personalul de specialitate. Nucleul colectivului îl constituie personalul cu vârsta cuprinsă între 30 și 49 de ani, care constituie circa 60 la sută din numărul total de angajați. Personalul cu vârsta cuprinsă între 20 și 29 de ani are o pondere de 18,5 %, iar angajații cu vârste între 50 – 59 și 60 – 69 de ani – câte 11,1% din totalul angajaților (Figura 14).

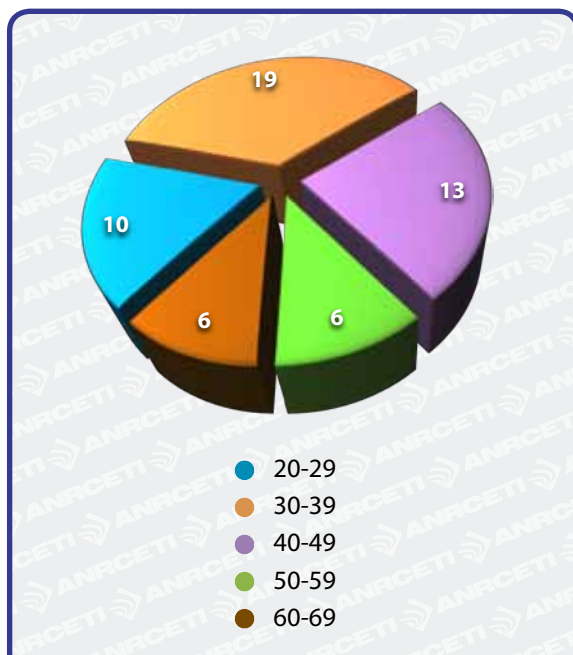

Figura 14 Structura personalului ANRCETI, în funcție de categoriile de vârstă ale angajaților

Structura personalului după nivelul de calificare profesională arată că ANRCETI dispune de un potențial semnificativ de dezvoltare. Astfel, la 01.01.2013, din cei 54 de angajați ai ANRCETI 48 – aveau studii superioare (88,9%), dintre care 19 – și studii postuniversitare, iar 7 – câte două studii superioare. Ponderea cea mai mare în structura personalului l-au angajații cu studii tehnice (26), urmați de cei cu studii economice și juridice (câte 10) și umaniste (14). Numărul angajaților cu alte studii este de 6 persoane. Datele despre personalul ANRCETI după tipul de studii sunt reflectate în figura 15.

13.2 Formarea profesională a angajaților ANRCETI

Formarea profesională reprezintă o prioritate în activitatea ANRCETI și cuprinde o permanentă ajustare și înnoire a cunoștințelor și abilităților angajaților săi. În anul de referință, ANRCETI a pus accentul pe diversificarea competențelor angajaților săi, printr-un program de instruire variat, în concordanță cu direcțiile sale de activitate și în conformitate cu standardele de calitate.

În această perioadă, formarea profesională a angajaților ANRCETI a fost realizată prin seminare, cursuri de instruire și training-uri desfășurate în țară și peste hotarele ei. Un rol important în acest proces l-a avut proiectul de asistență tehnică prin mecanismul de finanțare TAIEX acordat ANRCETI de către Comisia Europeană în martie 2012. În cadrul acestui program o echipă de experți din Lituania au susținut un atelier de lucru, la care au participat mai mulți angajați ai ANRCETI. Discuțiile participanților la acest atelier de lucru s-au axat pe analiza actelor normative și de reglementare privind autorizarea generală, licențierea utilizării spectrului de frecvențe, monitorizarea și controlul activității furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, prevenirea și combaterea contravențiilor în sectorul TIC.

În același an angajații ANRCETI au participat, de asemenea, la câteva cursuri de instruire organizate în China, Coreea și Turcia. Este vorba de cursul de instruire cu tema:

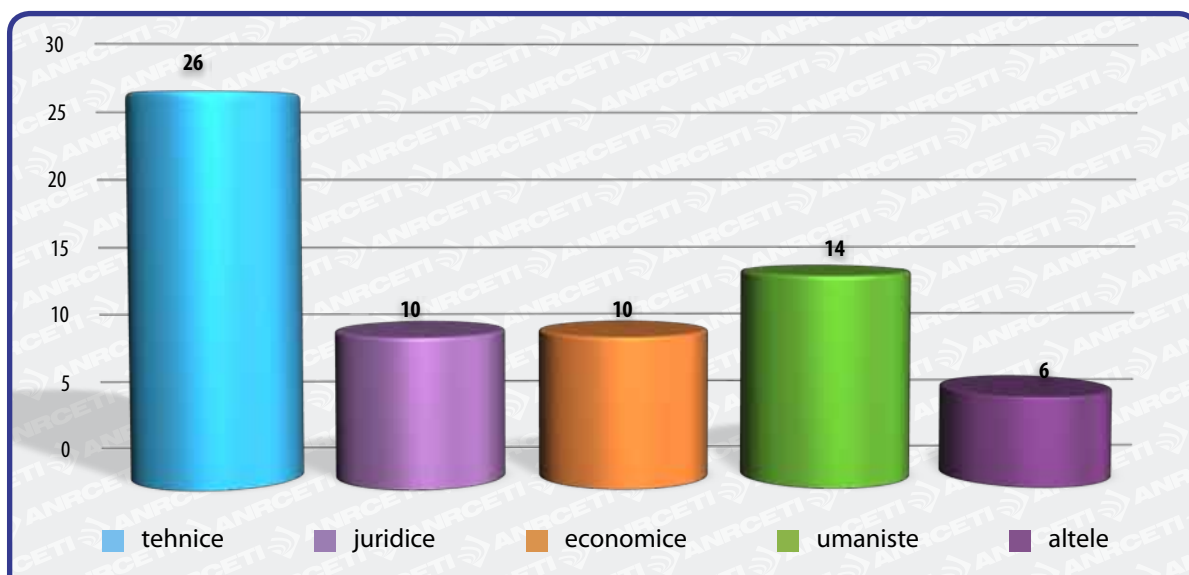

Figura 15 Structura personalului ANRCETI, în funcție de tipul de studii a angajaților

„Tehnologiile noi de telecomunicații și menținerea echipamentelor”, organizat sub egida Ministerului Comerțului din Republica Populară Chineză în or. Wuhan (mai-iulie 2012); cursul de instruire „Politica în domeniul audiovizualului și comunicațiilor”, organizat de Agenția Națională de Securitate și Internet și Comisia Națională de Comunicații din Republica Coreea (octombrie 2012), atelierul de lucru privind aspecte legate de elaborarea reglementărilor în domeniul TIC, organizat de Autoritatea pentru Tehnologii Informaționale și Comunicații din Turcia (noiembrie 2012).

14 CONCLUZII. OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2013

Analiza îndeplinirii de către ANRCETI a obiectivelor fixate în Planul de activitate și Programul său de elaborare a actelor de reglementare pentru anul 2012, precum și faptele descrise în prezentul Raport arată că instituția noastră și-a onorat, în linii mari, principalele sarcini pe care și le-a stabilit pentru anul precedent.

Drept argument în acest sens pot servi numărul și caracterul hotărârilor și deciziilor aprobate de Consiliul de Administrație al ANRCETI în 2012. În această perioadă, Consiliul a adoptat 59 de hotărâri, majoritatea dintre care (35) poartă un caracter individual și vizează activitatea unor furnizori concreți de rețele și servicii de comunicații electronice. Totodată, Consiliul a aprobat 291 de decizii, cea mai mare parte a cărora (187) se referă la eliberarea licențelor pentru utilizarea resurselor limitate și activitatea în domeniul tehnologiei informației.

De menționat că o bună parte a hotărârilor ANRCETI vizează reglementarea procesului de implementare a portabilității numerelor telefonice, utilizarea spectrului de frecvențe pentru dezvoltarea serviciilor de acces radio în bandă largă, impunerea obligațiilor speciale preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piață.

În baza acestor hotărâri ANRCETI a organizat trei acțiuni de importanță primordială pentru piața de comunicații electronice după cum urmează: (i) desfășurarea concursului de selectare a administratorului bazei centralizate de date pentru implementarea portabilității numerelor și desemnarea acestui administrator, (ii) eliberarea a două licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda 2500-2690 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă (4G), (iii) pregătirea concursului pentru eliberarea licenței de utilizare a sub-benzii de frecvențe

radio 3750 - 3800 MHz din banda de frecvențe 3600 - 3800 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre cu acces radio în bandă largă.

O activitate la fel de importantă pentru stimularea competiției pe piața de comunicații electronice a fost încheierea primului ciclu de analize a piețelor definite în 2009 de către ANRCETI drept susceptibile reglementării preventive și inițierea ciclului doi al analizei acestor piețe, precum și impunerea obligațiilor speciale preventive furnizorilor cu putere semnificativă pe piață.

Drept exemplu elocvent în acest sens pot servi noile obligații privind reducerea tarifelor pentru terminarea apelurilor impuse de către ANRCETI furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor în rețelele individuale de telefonie mobilă și fixă. Aceștia au fost obligați să continue, în anii 2013 - 2014, reducerea graduală (în patru etape a câte 6 luni fiecare) a tarifelor menționate, astfel încât către 1 iulie 2014 aceste tarife să corespundă costurilor LRIC (Long-Run Incremental Cost - costuri incrementale pe termen lung). Prin luarea acestor măsuri ANRCETI creează condiții concurențiale pentru dezvoltarea afacerilor furnizorilor de rețele și servicii de telefonie, indiferent de dimensiunea rețelei, a bazei de clienți și a momentului intrării lor pe piață, astfel încât utilizatorii finali să se bucure de servicii de calitate la tarife competitive.

În 2013, ANRCETI va continua promovarea măsurilor de reglementare preventivă a activității furnizorilor cu putere semnificativă pe piață în cadrul ciclului doi al analizei celor nouă piețe relevante, definite de ea anterior drept susceptibile reglementării preventive. Ea va analiza situația concurențială pe aceste piețe în vederea desemnării furnizorilor cu putere semnificativă pe piață, va revizui măsurile de reglementare preventivă în vederea menținerii sau retragerii unor obligații impuse anterior acestor furnizori.

Una din prioritățile de bază a ANRCETI pentru anul 2013 vizează asigurarea îndeplinirii acțiunilor de implementare a portabilității numerelor telefonice în rețelele de telefonie mobilă și fixă, precum și monitorizarea procesului de realizare a acestor acțiuni.

Lista de priorități ale ANRCETI pentru acest an cuprinde și o serie de activități importante legate de implementarea și dezvoltarea serviciilor de acces radio în bandă largă. Printre acestea remarcăm organizarea și desfășurarea a trei concursuri: două - pentru eliberarea licențelor de utilizare a spectrului de frecvențe pentru servicii publice de comunicații

electronice mobile terestre cu acces radio în bandă largă (a sub-benzii de frecvențe radio 3750-3800 MHz din banda 3600-3800 MHz și a frecvențelor/canalelor radio din banda 2500-2690 MHz) și al treilea concurs - pentru acordarea unei licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda 2100 MHz în scopul furnizării serviciilor de comunicații mobile celulare de generația a treia (3G).

ANRCETI planifică, de asemenea, să aprobe un set de modificări și completări la Regulamentul cu privire la interconectare, supuse consultării publice în 2012, și

la Regulamentul privind procedura de soluționare a litigiilor din domeniul comunicațiilor electronice. Totodată, ea va adopta proiectul de Regulament privind furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice utilizatorilor finali, consultat public în toamna anului 2012, și indicatorii de calitate la furnizarea serviciilor de programe audiovizuale. Aceste acte de reglementare sunt orientate spre consolidarea măsurilor de protejare a drepturilor și intereselor legitime ale utilizatorilor finali de servicii, care rămân a fi unul din factorii principali de dezvoltare a pieței de comunicații electronice.